

ડિસેમ્બર ૨૦૨૩

દાદાવાણી

૧૨૬ પૃષ્ઠા ૨૦

આત્માને માન-અપમાન હોય નહીં. એ ભિખારો નથી કે એને માન-અપમાન હોય.
એ તો આખા બ્રહ્માંડનો રાજા કહેવાય, બ્રહ્માંડનો ભગવાન કહેવાય.

અડાલજ : નવરાત્રિ ગરબા : તા. ૧૫ થી ૨૪ ઓક્ટોબર ૨૦૨૩

ભાદરણ : અપરિણીત ભાઈઓની સિબીર : તા. ૨૦ થી ૨૪ ઓક્ટોબર ૨૦૨૩

ભાદરણ : અપરિણીત બહેનોની સિબીર : તા. ૨૬ થી ૩૦ ઓક્ટોબર ૨૦૨૩

વર્ષ : ૨૯, અંક : ૪
સળંગ અંક : ૩૪૦
ડિસેમ્બર ૨૦૨૩
પાનાં : ૨૮

દાદાવાણી

અપમાનની અસરોથી મુક્ત રાખે 'પાંચ આજ્ઞા'

Editor : Dimple Mehta

© 2023

Dada Bhagwan Foundation.
All Rights Reserved.

Printed by & Published by

Dimple Mehta on behalf of

Mahavideh Foundation

Simandhar City, Adalaj,

Dist.-Gandhinagar - 382421

Owned by & Published at

Mahavideh Foundation

Simandhar City, Adalaj,

Dist.-Gandhinagar - 382421

Printed at

Amba Offset

B-99, GIDC, Sector-25,

Gandhinagar - 382025.

સંપર્ક સૂત્ર :

અડાલજ ત્રિમંદિર, સીમંધર સીટી,

અમદાવાદ-કલોલ હાઈવે,

મુ.પો.: અડાલજ-૩૮૨૪૨૧

જિ. ગાંધીનગર, ગુજરાત.

ફોન : 9328661166-77

email:dadavani@dadabhagwan.org

www.dadabhagwan.org

દાદાવાણી અંગે ફરિયાદ માટે

ફોન / વોટ્સએપ : 8155007500

લવાજમ (ગુજરાતી)

૫ વર્ષ

ભારત : ૧૦૦૦ રૂપિયા

વાર્ષિક સભ્ય

ભારત : ૨૦૦ રૂપિયા

D.D. / M.O. 'મહાવિદેહ

ફાઉન્ડેશન'ના નામે મોકલવો.

સંપાદકીય

આખા સમસરણ માર્ગમાં આત્મા અને પ્રકૃતિ બે જુદા જ રહ્યા છે. આત્મા સિવાય બધું પ્રકૃતિમાં આવી જાય છે. અહંકાર, ક્રોધ-માન-માયા-લોભ, રાગ-દ્વેષ, એ બધા જ પ્રકૃતિના ગુણો કહેવાય. જ્ઞાન પછી 'હું શુદ્ધાત્મા છું' એની પ્રતીતિ સો ટકા બેસી જાય છે, પરંતુ પ્રકૃતિ એનો ભાગ ભજવ્યા વગર રહેતી નથી. પ્રકૃતિમાં માન-અપમાનની અસરો ઊભી થાય છે, તેમાં 'મને થયું' એવો ડિસ્ચાર્જ અહંકાર તન્મયાકાર થાય એટલે અસરો ઊભી થાય છે. તે અસરોથી મુક્ત થવા આ વર્ષે દાદા ભગવાનની ગુરુપૂર્ણિમા નિમિત્તે પૂજ્યશ્રી દ્વારા અપાયેલ દાદાશ્રીનો વિશેષ જ્ઞાન સંદેશો એ જ છે કે માન-અપમાનને જુદું જોઈ એનો વિજ્ઞાનથી ઉકેલ લાવીએ.

પ્રસ્તુત અંકમાં અપમાનથી અસરમુક્ત થવા માટે જુદાપણાની જાગૃતિ વધે તે અર્થે ચાવીઓ મળે છે. મહાત્માઓ બહાર ભલે ગાળો ભાંડતા હોય પણ અંદર પોતે ખોટું થયું એના પસ્તાવામાં હોય, રાગ-દ્વેષ રહિત હોય, એ ઉચિત વ્યવહાર છે. ઉચિત વ્યવહારથી શરૂ થાય ને અંતે શુદ્ધ વ્યવહાર સુધી પહોંચે. દાદાશ્રી કહે છે કે હું ગાળો ભાંડનારને જોતો નથી, ગાળો ભાંડનારની મહીં કોણ છે, 'કોને ભાંડે છે' એને જોઉં છું. ગાળ ભાંડે છે એ પાવર ચેતન છે, એ આપણા હિસાબને આધીન છે અને પોતે 'શુદ્ધાત્મા' છે. આ દૃષ્ટિ કેળવીએ તો આખું જગત નિર્દોષ દેખાય. સામો ગાળો ભાંડે ત્યારે પોતે નક્કી રાખવું કે મારે સમભાવે નિકાલ જ કરવો છે. મારામારી થઈ તે વ્યવહાર નથી, ડિસ્ચાર્જ છે. પણ 'સમભાવે નિકાલ કરવો છે' એ નક્કીપણું એ વ્યવહાર છે. ચંદુના નામની ટપાલ આવી, કોઈ આડું-અવળું બોલી ગયો તે સંયોગ પુદ્ગલનો છે. એમાં 'મારું નથી' એમ કહેતાં છૂટું પડી જાય. અસંયમને જુદો જોવો એ જ સંયમ.

જેનું અપમાન કરે છે એ તો મૂર્ત ભાગ છે, હું અમૂર્ત છું. મને ઓળખે જ શી રીતે ? એમ આત્મગુણોનો ભજનાથી અસર મુક્ત રહેવાય છે. મહીં વિચારો ફરી વળે ત્યારે 'હું અનંત શક્તિવાળો છું' એમ બોલીએ તો વિચારોનું જોર તૂટી જાય. જે કિંચિત્માત્ર કોઈથી દુઃખી ના થાય એવું પોતાનું અવ્યાબાધ સ્વરૂપ લક્ષમાં રહે તો અપમાનની અસરો ના અડે. પોતે અનંત સુખનો કંદ છે એનું કોઈ અપમાન કરે તોય એને સુખ જ લાગે.

જ્ઞાન પછી અપમાન પચાવતા આવડે તો જ્ઞાની થઈ જાય ! કોઈ આપણું અપમાન કરી જાય તો કેટલી સમતા રહી, એ આપણા જ્ઞાનનું થર્મોમીટર છે. એ થર્મોમીટર પરથી ખ્યાલ આવે કે આપણે કેટલી આજ્ઞા પાળી ? પાંચ આજ્ઞા અને સ્વરૂપની રમણતાના આરાધને આપણે સહુ મહાત્માઓ માન-અપમાન કષાયને ઓગાળવાનો પુરુષાર્થ આદરી અસરમુક્ત દશા પામી, પોતાનું સનાતન સુખ અનુભવી શકીએ તેવી હૃદયપૂર્વક અભ્યર્થના.

જય સચ્ચિદાનંદ.

અપમાનની અસરોથી મુક્ત રાખે 'પાંચ આજ્ઞા'

અહંકાર-કષાય એય પુદ્ગલ

પ્રશ્નકર્તા : આ કષાય જે છે તે પુદ્ગલને આધીન જ છે ને પુદ્ગલથી જ પરિણામ પામે છે ને તે ?

દાદાશ્રી : એ પોતે જ પુદ્ગલમાં ગણાય છે, એ પુદ્ગલનો એક ભાગ જ છે.

પ્રશ્નકર્તા : ક્રોધ એ પુદ્ગલનો સ્વભાવ કે પ્રકૃતિનો ?

દાદાશ્રી : પ્રકૃતિ એ પુદ્ગલ જ છે, બધું આ. પ્રકૃતિમાં કોઈ ચેતન-બેતન નામેય નથી, એ બધું પુદ્ગલ જ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે ક્રોધ-માન-માયા ને લોભ એ પુદ્ગલમાં ?

દાદાશ્રી : બધું પુદ્ગલ જ છે એ.

પ્રશ્નકર્તા : ક્રોધ-માન-માયા-લોભ જે એના પરિણામ બતાવે છે એનું કારણ શું ?

દાદાશ્રી : એ બધું અજ્ઞાનતા હોય ત્યાં સુધી છે. ક્રોધ-માન-માયા-લોભ જે લઘુ-ગુરુ સ્વભાવના છે તે પુદ્ગલનું છે. અગુરુ-લઘુ સ્વભાવવાળું બધું આત્માનું. વગર બોલ્યે ગુસ્સો હોય તો ખબર પડે કે ના પડે ? પડે જ.

પ્રશ્નકર્તા : પઝલ કરનારું પુદ્ગલ જ કહ્યું, તે એમાં અજ્ઞાન નથી કહ્યું.

દાદાશ્રી : એ જ પુદ્ગલ. પુદ્ગલ એ જ અજ્ઞાન ને ! ક્રોધ-માન-માયા-લોભ બધું ઉદયાસ્ત હોય, આપણું ના હોય. ક્રોધ-માન-માયા-લોભ, અહંકાર, બધુંય પુદ્ગલ કહેવાય. એ મિશ્રચેતન પણ આમ પુદ્ગલમાં ગણાય.

પ્રશ્નકર્તા : અહંકાર જે ભોગવે છે એ પુદ્ગલના માધ્યમથી ભોગવે છે ને ?

દાદાશ્રી : હા, પણ એ તો એનો બીજો રસ્તો જ નથી ને ! અહંકાર એય પુદ્ગલ છે. આ આત્મા સિવાયનું બીજું બધું પુદ્ગલ જ છે અને એ પ્રકૃતિ કહો કે પુદ્ગલ કહો. શુદ્ધાત્મા અને પુદ્ગલ બે જ છે આ.

પ્રકૃતિને જુદું જોવાય, તો તમે છૂટા

પ્રશ્નકર્તા : અમને આટલા બધા વર્ષો થયા જ્ઞાન લીધાને, તોય હજુ પ્રકૃતિ એનો ભાગ ભજવ્યા વગર કેમ નથી રહેતી ?

દાદાશ્રી : આ પ્રકૃતિ તો ભાગ ભજવે ને ! પ્રકૃતિ એટલે શું, એ ના સમજવું જોઈએ ? પ્રકૃતિ એટલે અનૂટાઈમલી બોંબ. ક્યારે ફૂટે એ કહેવાય નહીં ! ફૂટવાની અવશ્ય. એ પોતાના કાબૂમાં નથી.

પ્રશ્નકર્તા : પણ દાદા, હજી કેમ સંયમ ના આવે ?

દાદાશ્રી : પણ એ તમારા કાબૂમાં નથી, છતાં એમ બોલવાની જરૂર નથી. એની ઉપર કંટ્રોલ કરવા જશો તો મૂરખ બનશો. એ કંટ્રોલ નહીં કરો તો વધારે મૂરખ બનશો. એટલે વાત સમજવાની જરૂર છે આપણે. સમજીએ ત્યારે મેળ પડે. સમજવાનું એટલે શું કે પ્રકૃતિને થયા કરે એ જોયા કરવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : આપણને કોઈ કંઈ પણ અપમાનભર્યું કહે, ત્યારે આટલે વર્ષે આપણને સંયમ ન રહે, તો એનો અર્થ જ શું ?

દાદાશ્રી : એ તો મહીં પ્રકૃતિનો મોટો અવાજેય થાય. દસ વર્ષથી એ અવાજ નાનો થતો

હોય ને, તે દા'ડે મોટો થઈ જાય. કારણ કે મહીં દારૂ વધારે ભરાઈ ગયો હોય, માટે આપણે કશી ભાંજગડ કરવાની નહીં. એ આપણે જુદું 'જોઈ' શકીએ છીએ કે નહીં, એટલું જ સમજી લેવાની જરૂર હોય. પ્રકૃતિને જુદી જોવાય તો વાંધો નથી. જોવાય એટલે તમે છૂટા.

અમને વઢે તે ઘડીએ અમે છૂટા નહીં રહેતા હોઈએ ? માન આપે તે ઘડીએય છૂટા રહીએ અને વઢે તે ઘડીએ છૂટા રહીએ.

પ્રશ્નકર્તા : અમે છૂટા નથી રહી શકતા તે ઘડીએ. કોઈ અમને વઢે તો સામો જવાબ આપી દઈએ.

દાદાશ્રી : પણ ત્યાં એય તમારે 'જોવાનું' અને તે પછી તમારું ધ્યાન આવું થશે, ધીમે ધીમે. આ માર્ગે અમારે આ આવું થતું હતું, તે આવું થવા માંડ્યું. હવે તમારે છે તે આવું થાય છે, તેનું વળી આવું થશે ધીમે ધીમે. એટલે માર્ગે ઉપર આવી રહ્યા છો.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આ જન્મમાંય આવું રહેવાનું છે ?

દાદાશ્રી : એ પાછલા ભાગમાં ઓછુંય થઈ જાય. એ તો જુદું જુદું હોય, કોનો કેવો માલ પડ્યો છે (એના પર છે) ! પુદ્ગલ એટલે પૂરણ કરેલું ગલન થાય છે તે. નવું પૂરણ થતું નથી પણ ગલન થાય છે તે જોયા કરો.

માન-અપમાનની અસર ભોગવે અહંકાર

પ્રશ્નકર્તા : આ માન-અપમાનની જે વાત થઈ, એ માન-અપમાનનો ખ્યાલ કોને આવે છે ? એ કંઈ દેહને નથી આવતો. એ તો આત્માને જ આવે છે ને ?

દાદાશ્રી : આત્માને માન-અપમાન હોય

નહીં. એ ભિખારો નથી કે એને માન-અપમાન હોય. એ તો આખા બ્રહ્માંડનો રાજા કહેવાય, બ્રહ્માંડનો ભગવાન કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : પણ અંદર જે પહોંચે છે, એ તો આત્માને ચોંટ લાગે છે ને ?

દાદાશ્રી : ના, આત્માને નથી લાગતું. આત્માને અડે નહીં.

પ્રશ્નકર્તા : દેહ તો અનાત્મા છે. દેહને શું અસર થાય માન-અપમાનની ?

દાદાશ્રી : આ બરફને ધખધખતો અગ્નિ અડાડીએ તો શું થાય ? અગ્નિ અડાડીએ તો બરફ દાઝે કે નહીં ?

પ્રશ્નકર્તા : દાઝે નહીં, પણ બરફ ઓગળી જાય.

દાદાશ્રી : એ તો પોતાનો ઠંડો સ્વભાવ, તે ઊલટો પેલાને ટાઢો કરે છે. એવી રીતે આત્માને દુઃખ અડે નહીં. આ દેહનેય લાગતું નથી અને આત્માનેય લાગતું નથી.

પ્રશ્નકર્તા : તો કોને લાગે છે ?

દાદાશ્રી : આ ભોગવે છે કોણ ? અહંકાર. અહંકાર ભોગવે છે ને અહંકારને લાગે છે. આત્માને કશું અડે નહીં. આત્મા તો એની પોતાની ચીજ સિવાય સ્વીકાર જ નથી કરતો કોઈ ચીજનો. એ અહંકાર આ ભોગવે છે ને, તેને લાગે છે.

કશું અડે તહીં એવો આત્મા છે

પ્રશ્નકર્તા : ઘણી વખત કોઈ આક્ષેપ મૂકે ત્યારે અહંકાર દુભાય, અહંકારને ઠેસ વાગે, ત્યારે સામાથી પોતાને દુભાય એની વાત કરું છું.

દાદાશ્રી : એ તો લેટ ગો (જતું) કરવું. જો આપણો અહંકાર દુભાય તો તો સારું ઊલટું.

આપણાથી એનો અહંકાર દુભાય તો તેની જવાબદારી આપણા ઉપર. પણ આ તો ઊલટું સારું, મહીં મોટામાં મોટું તોફાન મટ્યું !

પ્રશ્નકર્તા : પણ મહીં અહંકાર બળ્યા કરે તેનું શું ?

દાદાશ્રી : જેમ બળે તેમ ઓછો થતો જાય. આપણે બધું ઓછું જ કરવું છે ને ! લાકડું બાળી નાખવું છે, તેમાં જેટલું બળ્યું એટલું ઓછું. બીજું બળતું હોય તો સારું ઊલટું. એને 'જોયા' કરવું. (છેવટે) બાળવાનું જ છે ને !

પ્રશ્નકર્તા : પણ થોડું પોતે મહીં પછી બળવા માંડે. પેલું બળતું હોય ત્યારે પછી એની ઝાળ પોતાને લાગે ને, દાદા ?

દાદાશ્રી : એ ઝાળ લાગે તે આપણે જાણવું જોઈએ ને કે ભઈ, આવડો મોટો ભડકો થયેલો તે ઝાળ લાગે. આપણે ખસી જવું ઝાળ લાગે એટલે. કારણ કે આત્મા એવો છે એને ઝાળ અડતી જ નથી. એ મનમાં માને કે મને ઝાળ અડી, એ તો ખોટું છે. ઝાળ અડી એવું દેખાય ખરું, પણ એને સ્પર્શ નથી કરતી. એને દુઃખ નથી આપતી. એને એમેય લાગે કે મને બાળી મેલ્યો. પણ કશું અડે નહીં એવો આત્મા છે, સો ટકા ગેરન્ટી એની. આવો સરસ આત્મા આખો પછી આવી બધી વાત જ ક્યાં રહી તે ? આપણે જેટલી ખોટ ખઈએ એટલી જાય.

રાગ-દ્વેષ રહિત ઉચિત વ્યવહાર

પ્રશ્નકર્તા : એટલે દાદા, અમારે મહાત્માઓ માટે તો આ જ વસ્તુને કે આપે અમને આત્મા આખ્યો. હવે અમારો વ્યવહાર શુદ્ધ થવો જોઈએ ને ?

દાદાશ્રી : થઈ ગયો છે ને ! પણ ઉચિતથી માંડીને શુદ્ધ વ્યવહાર સુધી થઈ ગયો છે.

પ્રશ્નકર્તા : એ બેનો, 'ઉચિત' અને 'શુદ્ધ'નો ફોડ પાડો ને !

દાદાશ્રી : ઉચિતથી શરૂઆત થાય. ઉચિત એટલે ખોડ કાઢવા જેવો નહીં. કોઈ ગાળો ભાંડતો હોય સામસામી તોય પણ એ વ્યવહાર ઉચિત છે. ત્યાંથી આગળ પછી શુદ્ધ વ્યવહાર.

પ્રશ્નકર્તા : એ કેવું ? આપે ઉચિત વ્યવહારની વ્યાખ્યા કહી, કે 'કોઈ ખોડ ના કાઢે' અને આ બીજી બાજુ કહ્યું કે ઉચિત વ્યવહાર એટલે કોઈ ગાળો ભાંડે તોય એ ઉચિત વ્યવહાર કહેવાય.

દાદાશ્રી : અહીં તમે ચિડાયા હોય ને કોઈની જોડે તોય આપણે અહીં બધા સમજે, 'નિકાલ કરતા હશે, કંઈક સમભાવે...' એવું જ કહે ને ?

બધા નોટડાઉન ના કરે, નહીં ? તમે નોટડાઉન કર્યું એવું કોઈનું કંઈ ?

પ્રશ્નકર્તા : ના, નોટડાઉન ના થાય.

દાદાશ્રી : એનું શું કારણ છે ? કેમ ઉચિત વ્યવહાર છે એ ? ત્યારે રાગ-દ્વેષ રહિત છે, રાગ-દ્વેષ નથી. રાગ-દ્વેષ રહિત વ્યવહાર, પછી મારંમાર કરતા હોય, હથોડા મારતા હોય પણ એ ઉચિત વ્યવહાર કહેવાય. એમાં તિરસ્કાર જરાય નથી આવતો.

પ્રશ્નકર્તા : હવે એ વ્યવહારને શુદ્ધ વ્યવહાર રાખવાનો એવું કંઈ જુદું છે ?

દાદાશ્રી : હા. શુદ્ધ વ્યવહાર તો એ શુદ્ધ વ્યવહાર જ રહ્યો. પણ એ શુદ્ધ દેખાય નહીં ત્યાં સુધી એ ઉચિતથી માંડીને શુદ્ધ સુધીનો એનો ભેદ છે. છે તો શુદ્ધ જ, પણ ઉચિત શુદ્ધથી માંડીને શુદ્ધ શુદ્ધ સુધીનો ભેદ છે.

એવું છે ને, આપણો આ શુદ્ધ વ્યવહાર જ કહેવાય. પણ શુદ્ધ વ્યવહાર દેખાવમાં નથી આવતો

ત્યાં સુધી ઉચિત વ્યવહાર કહેવાય અને દેખાતો થાય ત્યારે શુદ્ધ કહેવાય. ઉચિત વ્યવહાર બહાર લોકોને હોય નહીં. બહાર તો જે એ ચીડાવાનું હોય તો ચીડાય ને રડવાનું હોય તો રડે અને હસવાનું હોય તો હસેય ખરો.

એટલે આપણો વ્યવહાર ઉચિત વ્યવહારથી બિગિનિંગ થાય છે અને અંતે શુદ્ધ વ્યવહાર સુધી પહોંચે ! શુદ્ધ નિશ્ચય અને શુદ્ધ વ્યવહાર. હવે જેટલો વ્યવહાર શુદ્ધ થયો એટલો શુદ્ધ નિશ્ચય તમારી પાસે પ્રગટ થઈ ગયો. સંપૂર્ણ શુદ્ધ વ્યવહાર થશે એટલે શુદ્ધ નિશ્ચય, સંપૂર્ણ, એટલે પૂર્ણાહુતિ !

હવે આ આપણો ઉચિત વ્યવહાર છે પણ લોકોને કેમ સમજાય ? આપણો વ્યવહાર મોક્ષ માટે ઉચિત વ્યવહાર છે, પણ લોકોને અનુચિત લાગે.

હવે શુદ્ધ વ્યવહાર એટલે શું ? આ ભઈ માટું અપમાન કરે છે, એ એમનો વ્યવહાર અશુદ્ધ છે. પણ મારે એમને શુદ્ધાત્મા ભાવે જોઈ અને એમની જોડે શુદ્ધ વ્યવહાર રાખવાનો. મારો વ્યવહાર ના બગડવા દેવો. કારણ કે એ જે ગાળ ભાંડતો હોય, એ જે કંઈ આવું અપમાન કરે છે એ પોતે નથી કરતો આ, આ મારા કર્મના ઉદયો એની મારફત નીકળે છે. માટે હી ઈઝ નોટ રિસ્પોન્સિબલ એટ ઓલ. એ તમે સમજી ગયા ને ? હવે એ શુદ્ધાત્મામાં હોય યા ના પણ હોય, પણ એને શુદ્ધાત્મા તરીકે આપણે જોવો જોઈએ અને નિર્દોષ જોવો જોઈએ, એનું નામ શુદ્ધ વ્યવહાર. દોષિતનેય નિર્દોષ જોતા આવડ્યું. બધું જગત જેને દોષિત કહે છે તેને આપણે નિર્દોષ જોઈએ એ એવી રીતે, પોતે શુદ્ધ છે ને સામો શુદ્ધ જ છે, એવી દૃષ્ટિ જેની છે એ શુદ્ધ વ્યવહાર !

આ પાંચ આજ્ઞા પાળે ને, એ બિલકુલ શુદ્ધ વ્યવહાર. પાંચ આજ્ઞા એટલા માટે જ છે. આ ઉચિત વ્યવહાર છે ને, તે શુદ્ધતાને પકડે એટલા

માટે છે. અને આ પાંચ આજ્ઞા નથી પળાતી એ ઉચિત વ્યવહારમાં જાય છે.

નીકળતો માલ એ તહીં વ્યવહાર

આ જૂનો પડી રહેલો માલ નીકળે. તેને જ જો વ્યવહાર કહે, પણ આ જૂનો માલ તો પછી ગંધાય. એટલે ભરેલો માલ તે વ્યવહાર નથી. વ્યવહાર કયો છે ? અત્યારે ‘એ’ શેમાં છે તે વ્યવહાર. અત્યારે આ ભાઈ છે તે કો’કને ટૈડકાવતો હોય, તો હું એને વઢું નહીં. હું જાણું કે એ ટૈડકાવવામાં નથી પોતે. કારણ કે ટૈડકાવવા પાછળ પોતાને પસ્તાવો થાય છે, કે આ ખોટું થયું, આવું ના થવું જોઈએ.

હવે આ ઊંડાણ સુધી એ લોકોને સમજણ પડે નહીં ને ? આ કેટલી બધી ઊંડાઈ છે આની, તે લોકોને સમજણ પડે નહીં. એવું આમ દેખાય તે તો ઉપરછલ્લું જુએ ને ? સુપરફલ્યુઅસ જુએ ને એ તો. હવે આ ઊંડાઈ એટલે એ એમને ગાળો ભાંડતા હોય ને, તોય હું જાણું કે એ એમાં નથી. એ પોતે ગાળો ભાંડતો નથી અત્યારે. પોતે પસ્તાવો કરે છે એટલે વ્યવહાર એનો ઊંચો છે. પણ આ તો માલ પાછલો ભરેલો તે નીકળી જાય છે. એને કાઢવો તો પડશે જ ને ?

પ્રશ્નકર્તા : આપે સુંદર દૃષ્ટાંત આપેલું. તાનસાનું પેલું પાણી જે છે, ત્યાંથી બંધ કરી દીધો પેલો કોંક. તોય પાઈપમાં ભરેલું પાણી નીકળે છે.

દાદાશ્રી : આ લોકોને આવકનો કોંક બંધ થઈ ગયો, પણ જાવકનું તો રહ્યું ને ! હવે પાણી જતું હોય, તેમાં થોડો ડામર પડ્યો હોય તો ડામરવાળું નીકળે. એમાં કંઈ હવે તે ઘડીએ એને વઢવાનું હોય ? એ તો મૂઆ, પહેલા ભર્યું હતું તે અત્યારે નીકળ્યું છે, તેમાં તું શું કરવા વઢું છું ? ખાલી તો કરવું પડશે ને ?

એટલે આ બધાનો ઉચિત વ્યવહાર. કારણ કે તમને ગુસ્સો થતાની સાથે અંદર શું થાય છે ? આ ના થવું જોઈએ, એવું થાય છે ને ? આ એક બાજુ છે તે ગુસ્સો કરે છે અને એક બાજુ એ પોતે છે તે 'આમ ન થવું જોઈએ' એવું મહીં પસ્તાવો થયા કરે. એ અભિપ્રાય ફેરફાર થઈ ગયો, એ વ્યવહાર તમારો. આમ ન થવું જોઈએ, એનું નામ ઉચિત વ્યવહાર. ત્યારે લોક બહારનું જુએ. એટલે મને કહે છે, તમારા મહાત્માઓમાં કોઈ બહારનો વ્યવહાર બહુ ફરતો નથી. ત્યારે મેં કહ્યું, 'એ નહીં ફેરવવાનો અમારે.' ત્યારે કહે છે, 'એવું તો ચાલતું હશે ?' ત્યારે મેં કહ્યું, 'એ બધું તો અમારે ચાલે, ભઈ.' કારણ કે એને સમજણ પાડવા બેસું તો ના પડે અને મારે ટાઈમ બગડે ચાર કલાકનો.

અસંયમને જોવો એ જ સંયમ

આપણા આ વીતરાગ વિજ્ઞાનમાં, આપણું અક્રમ વિજ્ઞાન એ સંપૂર્ણ વ્યવહાર-નિશ્ચયનો માર્ગ છે. કારણ કે વ્યવહાર બિલકુલેય સંયમપૂર્વક થાય છે. વ્યવહાર કેવો થાય છે ? ગાળ ભાંડે તે ચંદુભાઈ, પોતે ના કહે છે, 'એમ નહીં હોવું જોઈએ.' એ સંયમ તમારો. અને તમારા સંયમની કિંમત છે, ચંદુભાઈના સંયમની કિંમત નથી. એટલે આ સંયમપૂર્વકનો વ્યવહાર છે એટલે આ વ્યવહારને અમે શુદ્ધ વ્યવહાર કહીએ છીએ અને શુદ્ધ વ્યવહારના બેઝમેન્ટ ઉપર શુદ્ધ નિશ્ચય કમ્પ્લીટ ઊભો રહ્યો છે. શુદ્ધ વ્યવહાર છે, ત્યાં આત્મા છે. જ્યાં સંયમપૂર્વકનો વ્યવહાર નથી, ત્યાં આત્મા પ્રાપ્ત થશે એવું માની શકાય નહીં. વ્યવહાર સંયમપૂર્વકનો હોવો જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે મહાત્માઓને સમજવામાં જરા ગરબડ થાય છે.

દાદાશ્રી : ના. આ જ્ઞાન આપ્યા પછી તમારો

શુદ્ધ વ્યવહાર જ હોય છે, પણ એ માને છે અવળું. ક્રિયા હિંસક દેખાય છે અને વ્યવહાર શુદ્ધ જ છે.

ચંદુભાઈને કો'ક માણસ આવીને કહે, 'તમે આ છોકરાને ભણાવો છો ને, તે બહુ જ ખરાબ રીતે ભણાવો છો.' એવું તે બધું બ્લેઈમ (આરોપ) કર્યા કરતો હોય તમારે મોઢે, તે વખતે આ ચંદુભાઈ છે તે એને પાછું બ્લેઈમ કરે. અને તેને તમે જાણો કે આ ચંદુભાઈ અસંયમી થયા. એ જેને અસંયમ થયો એ જાણે છે એ જાણનાર સંયમી છે. એટલે આ જાગૃતિ છે કે નહીં, એ ખબર પડે કે ના પડે ? ગાળ ભાંડે તો આપણી જાગૃતિ મહીં ખબર પડી જાય. અગર તો સરસ કપડાં પહેરીને લગ્નમાં જતા હોઈએ અને કોઈ ઉપર થૂંકે તો એના ઉપર બચકાં નહીં ભરવા જતા જાગૃતિ મહીંથી ઉત્પન્ન થાય. આ ચંદુભાઈ એ વખતે બચકું ભરી લે, પણ તોય મહીં અંદરથી એમ થાય કે આ ન હોવું જોઈએ. એ જાગૃતિ અને એ જ સંયમ. અસંયમને જોવો એ જ સંયમ !

પ્રશ્નકર્તા : દાદાનું જ્ઞાન મળ્યા પછી અંદરથી સંયમ પરિણામ ઉત્પન્ન થાય છે.

દાદાશ્રી : સંયમ જ છે. પોતે જુદો જ છે. એટલે મહીં સંયમ પરિણામને લીધે એ શુદ્ધ વ્યવહાર જ કહેવાય છે. આ પરિણામ, એની પર સંયમ હોવાથી એ શુદ્ધ જ કહેવાય છે. એ તો વ્યવહારમાં આમ આરપાર નીકળી જવો જોઈએ. આપણું જ્ઞાન વ્યવહારને આરપાર કરે એવું છે. આ અલૌકિક વિજ્ઞાન છે ! જો વિજ્ઞાન જાણવામાં આવે તો કલ્યાણ થઈ જાય આખા જગતનું !

ગાળો ભાંડનારામાંય દેખાય શુદ્ધાત્મા

અમારે વ્યવહાર કેવો છે ?

પ્રશ્નકર્તા : ટોપ, ઊંચામાં ઊંચો.

દાદાશ્રી : એટલે એવું જોઈએ. એટલે આ

ભવમાં એ પોતે સમજ્યા છે. છતાં એ વ્યવહાર ઊંચો છે તે ફીટ થઈ ગયો, તે આવતા ભવમાં એવો થઈ જાય.

અને બીજા જે હિસાબ આપે, તે આપણો હિસાબ છે. કોઈ છે તે માળા ચડાવવા આવે, પગે લાગે તેય આપણો હિસાબ અને પછી કોઈ મારતો હોય તેય આપણો હિસાબ. તમને કોઈ ગાળ ભાંડે, તે ફેરો એનામાં શુદ્ધાત્મા જ તમને દેખાવો જોઈએ. પેલો વ્યવહાર ના દેખાય. વ્યવહાર તમારો હિસાબ છે. તમારો જે હિસાબ હતો ભોગવવાનો, તે પૂરો થઈ રહ્યો છે. તેથી એ એનો વ્યવહાર કરી રહ્યો છે, પણ એ પોતે તો શુદ્ધ જ છે. એટલે એમના તરફ શુદ્ધતાની દૃષ્ટિ રહે તો એ શુદ્ધ નિશ્ચય કહેવાય. આપણે શુદ્ધ અને જગત શુદ્ધ. જેટલો શુદ્ધ ઉપયોગ, એનું નામ શુદ્ધ નિશ્ચય, એ જ શુદ્ધ આત્મરમણતા અને તો જ શુદ્ધ વ્યવહાર રહે. જેટલો શુદ્ધ નિશ્ચય હોય એટલી વ્યવહાર શુદ્ધતા રહે. નિશ્ચય એક બાજુ કાયો, અશુદ્ધ થાય એટલી વ્યવહાર અશુદ્ધતા.

કોઈ દોષિત નહીં એ જ શુદ્ધ ઉપયોગ

શુદ્ધાત્મા થઈ ગયા એટલે કંઈ કામ પૂરું થતું નથી. શુદ્ધાત્મા કોનું નામ કહેવાય કે સામો ગાળો દે અને આપણને જો અશુદ્ધિ થાય તો તે શુદ્ધાત્મા ના કહેવાય. એનો શુદ્ધાત્મા દેખાવો જોઈએ તે ઘડીએ. ગાળો જે દે છે એ આપણું ઉદયકર્મ દે છે. એ વાજિંત્ર વાગી રહ્યું છે, ટેપરેકર્ડ વાગી રહી છે, પણ ઉદયકર્મ તો આપણું જ ને ! અને સામો શુદ્ધ જ છે એટલે પોતે સામાને શુદ્ધ જુએ. હું ગાળો ભાંડનાર જોતો નથી. ગાળો ભાંડનારની મહી 'કોણ છે', એને હું જોઉં છું. અતત્ત્વને હું જોતો નથી. મારે અતત્ત્વનું શું કામ છે ? ગધેડુંય અતત્ત્વ જ છે ને આય અતત્ત્વ છે. હું તો તેમાં તત્ત્વની તપાસ કરું છું.

અમારી દૃષ્ટિથી જોવા જાવ તો તમારે અમારી દૃષ્ટિ કેળવવી પડશે કે જગત આખું નિર્દોષ છે. દોષિત દેખાય છે તે જ ભ્રાંતિ છે. તમને ગાળ ભાંડે, તે તમને દોષિત દેખાય છે તે ભ્રાંતિ છે. કારણ કે ગાળ ભાંડનારું છે તે પાવર ચેતન છે. સામાનું પાવર ચેતન તમારા હિસાબને આધીન છે. તે હિસાબ ચૂકવવાના. હિસાબ ચૂકવાઈ ગયા પછી કશું રહેતું નથી. અને દરઅસલ ચેતન તો શુદ્ધાત્મા છે. એટલે એ ગાળ ભાંડે તોય તમારે તો એને શુદ્ધાત્મા જોવા પડે. કોઈ દોષિત ના દેખાય, એનું નામ શુદ્ધ ઉપયોગ. દોષિત છે નહીં, જગત નિર્દોષ જ છે.

જીવમાત્રને શુદ્ધ જુઓ

પોતાને શુદ્ધ જુએ એનું નામ શુદ્ધ ઉપયોગ ! જીવ માત્રને શુદ્ધ જુઓ એ શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય.

હવે વખતે કોઈ માણસ આવડો મોટો ફૂલોનો હાર ચડાવી ગયો, એટલે તે ઘડીએ આપણને એના તરફ ભાવ આવ્યો કે બહુ સારો માણસ હતો. અને પછી એક માણસે એ હાર તોડી નાખ્યો ને ફેંકી દીધો, આપણી પાસેથી લઈને, તો એના પર અભાવ થાય તે શુદ્ધ ઉપયોગ ના કહેવાય. એક પહેરાવે, એક તોડી નાખે. એક માન આપે, એક ગાળો ભાંડે પણ એનામાં ફેરફાર ના હોય. એ ફેરફાર થાય છે ત્યાં સુધી એ હજુ શુદ્ધ ઉપયોગ થયો નથી, જેટલો જોઈએ એવો.

પ્રશ્નકર્તા : ફેરફાર થાય જ છે, દાદા. અસર થઈ જાય છે.

દાદાશ્રી : એ ફેરફાર થાય એટલે જાણવું કે એટલો ક્યરો છે હજુ. શુદ્ધ ઉપયોગ એટલે આત્મા ભૂલાય નહીં. એટલે જેટલો વખત રાગ-દ્વેષ ના થાય, એ શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : અહીંયા સત્સંગમાં બેઠા હોઈએ

અને બધામાં આપણે શુદ્ધાત્મા જોઈએ એ શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય ?

દાદાશ્રી : હા, તે બધામાં શુદ્ધાત્મા જોઈએ પણ કો'ક આવીને ધોલ મારે અને એનામાં શુદ્ધાત્મા ના દેખાય તો આપણે જાણવું કે ન્હોય શુદ્ધ ઉપયોગ. પોલીસવાળો જેલમાં લઈ જતો હોય, તે ઘડીએ પોલીસવાળામાં શુદ્ધ આત્મા જ દેખાય ત્યારે ખરું ! બૈરી ગાળો ભાંડતી હોય, તે ઘડીએ બૈરીમાં શુદ્ધ આત્મા દેખાય ત્યારે સાચું. એવો આત્મા તમને આપ્યો છે, તમારે જાણવાની જરૂર. મેં આત્મા આપ્યો છે કેવો ? નિવ્વળ શુદ્ધ આત્મા આપ્યો છે. ક્યારેય પણ પાછો હતો એવો ના થઈ જાય. એટલે તમારી તૈયારી જોઈશે.

પ્રજ્ઞા થકી વ્યવહારમાં શુદ્ધિ

પ્રશ્નકર્તા : ચંદુભાઈ જ્યાં સુધી જીવે છે, ત્યાં સુધી તેનો ઉપયોગ તો વ્યવહારમાં જ હોય. તો પછી આપ જે શુદ્ધ ઉપયોગમાં રહેવાની વાત કહો છો એ કેવી રીતે બને ?

દાદાશ્રી : એ તો પ્રજ્ઞા થકી બનવાનું ને ! એટલે પોતે શુદ્ધ છે અને સામાનામાં શુદ્ધ છે ! પ્રજ્ઞા અને અજ્ઞા, બે ફેર ને ? પેલું અજ્ઞા કામ કરે ને આ પ્રજ્ઞા કામ કરે, એટલો જ ફેર !

પ્રશ્નકર્તા : આ ચંદુભાઈ વ્યવહારમાં છે ?

દાદાશ્રી : એ બધી અજ્ઞા કામ કર્યા કરે. અજ્ઞા અને પ્રજ્ઞા. અજ્ઞા એટલે બુદ્ધિ, પ્રજ્ઞા એટલે જ્ઞાન. પ્રજ્ઞા છે તે 'હું શુદ્ધ છું' એવું જાણે છે અને બીજાને બીજો ગાળો દે છે તોય એના આત્માને શુદ્ધ છે એમ જાણે છે. એને શુદ્ધ જાણવાનું છે. એમાં ફેરફાર ન થવો જોઈએ એ શુદ્ધ ઉપયોગ.

હવે અજ્ઞામાં શું હોય કે 'આ મેં કર્યું, મેં દુઃખ ભોગવ્યું, પેલાએ કર્યું, પેલાએ ગાળ ભાંડી

મને.' પ્રજ્ઞા શું કહે છે કે 'હું કર્તા નહીં, હું ભોક્તા નહીં, હું જ્ઞાતા.' સામાએ મને ગાળ ભાંડી એ નિમિત્ત છે બિચારો. એ સામો પણ કર્તા નથી અને પોતે કર્તા નથી એ ભાન રહ્યું, એ છેલ્લામાં છેલ્લું મોક્ષનું સાધન આટલું.

અકર્તાભાવ ત્યાં શુદ્ધ ઉપયોગ

પ્રશ્નકર્તા : ગાળોને ગાળોના સ્વરૂપમાં નહીં જોવાની એમ આપ કહો છો ?

દાદાશ્રી : એ ગાળ દે છે ને, તે ઘડીએ કર્તા નથી. કર્તા જુઓ તો એ અશુભ ઉપયોગ કહેવાય. જગતમાં તમેય કર્તા નથી ને કોઈ કર્તા છે નહીં. માટે અકર્તા ભાવથી જોશો તો એનું નામ શુદ્ધ ઉપયોગ. એટલે અમારો મિનિટે મિનિટે આવો શુદ્ધ ઉપયોગ હોય. તરત જ, ઓન ધી મોમેન્ટ. નહીં તો પછી અશુભ થઈ જાય, તરત બગડી જાય. ફરી આપણે ને આપણે સુધારવું પડશે ને ? શુદ્ધ ઉપયોગ એટલે કે પોતે શુદ્ધ છે, પોતે કર્તા નથી કોઈ ચીજનો, પોતે અક્રિય છે.

પણ હવે બીજાને શું કહે ? તમે મારા પ્યાલા કેમ ફોડી નાખ્યા ? એટલે એ શુદ્ધતા ના રહી. એ પોતે પોતાની જાતને શુદ્ધ માને છે અને શુદ્ધ વર્તેય છે ખરો, પણ પેલાને તમે પ્યાલા ફોડી નાખ્યા એમ કહે છે, એટલે એને કર્તા માને છે, એ ક્યાશ છે.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે એ ત્યારે ઉપયોગમાં નથી.

દાદાશ્રી : નહીં, ઉપયોગ તો છે પણ આ ઉપયોગ બગડ્યો. શુદ્ધ ઉપયોગમાં નથી, અશુભ ઉપયોગ થયો. એટલે કોઈને કર્તા માનવો નહીં, તો જ શુદ્ધ ઉપયોગ રહે. આપણે અક્રિય અને પેલાય અક્રિય. જગતમાં કોઈ કર્તા છે નહીં. કારણ કે બધા શુદ્ધ આત્મા છે. અને એમ જ્યારે અનુભવમાં આવે, ત્યારે શુદ્ધ ઉપયોગ બધે રહે.

હું કરું છું, તે કરે છે અને તેઓ કરે છે, એ ભાવ નથી ત્યાં આગળ શુદ્ધ ઉપયોગ છે, સંપૂર્ણ. આ તો સહેજ છે તે લાલ વાવટો કોઈકે ધર્યો, ગાડીની આગળ, 'તમે શા આધારે લાલ વાવટો ધરો છો' એટલે ત્યાં આગળ કાચા પડી ગયા. કારણ કે એ ધરતો જ નથી ! કોઈ કર્તા દેખાવો ન જોઈએ, તો એ શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય.

'નહોય મારું' કહો તોય જાગૃતિ

પ્રશ્નકર્તા : આ જે સરપ્લસ ટાઈમમાં એક સામાયિક એવી રીતે કરવાની કે ચંદુભાઈ સવારથી શું કરતો હતો એ બધું જોવું, તો પછી એવી રીતે આપણે આ જોયું, એ શેમાં જાય ? એમાં પછી બધા પેલા દોષો પણ દેખાય, એ દોષો જોવાની પ્રક્રિયા, પ્રતિક્રમણ કરવાની ક્રિયા...

દાદાશ્રી : હા, એ બધું આત્મામાં જાય.

પ્રશ્નકર્તા : એ શુદ્ધ ઉપયોગ કહેવાય ?

દાદાશ્રી : હા. આત્મા પક્ષમાં જાય એટલે પછી શુદ્ધ ઉપયોગ. શુદ્ધ ઉપયોગ અને આત્મામાં રહેવું એમાં ફેર એટલો જ કે પેલું ઉપયોગપૂર્વક છે શુદ્ધ ઉપયોગ. શુદ્ધ ઉપયોગ એટલે પેલો સામો માણસ ધોલ મારે તોય એ શુદ્ધ આત્મા છે એવું આપણને ના જવું જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : અને આત્મામાં રહેવું એટલે ?

દાદાશ્રી : આત્મામાં રહેવું એટલે આ હમણે વાત કરી, તે આત્મામાં રહેવું કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આ બધું અંદર આંખો બંધ કરીને બધું દોષો જોતા હોય, એ બધું.

દાદાશ્રી : એ બધું આત્મામાં રહેવાનું. અને પેલો ઉપયોગ કહેવાય. એ છેલ્લો ઉપયોગ. ધોલ મારનાર કોણ, કોને મારે છે, હું કોણ આ બધું

શું છે, એ બધું ખ્યાલમાં રહે, એ શુદ્ધ ઉપયોગ. મારનારનો દોષ, કોનો દોષ છે, કોણ મારે છે, કોને મારે છે, તેય તારે જાણવું પડે.

પ્રશ્નકર્તા : એને છેલ્લો ઉપયોગ કીધો ?

દાદાશ્રી : હં.

પ્રશ્નકર્તા : તો આવો ઉપયોગ વર્તે એટલે તે ઘડીએ આત્મામાં વર્ત્યો જ કહેવાય ને ?

દાદાશ્રી : એ વાત જ જુદી ને ! એની તો વાત જ જુદી.

આ ભાઈનો રિવાજ બહુ સારો, કંઈક આવ્યું કે 'મારું નહોય' એમ કરીને છૂટું.

પ્રશ્નકર્તા : પણ તે ઘડીએ 'હું કોણ' એવી પણ જાગૃતિ રાખવી પડે ?

દાદાશ્રી : એ જાગૃતિ હોય જ. મારું નહીં કહેનાર, તે વખતે આ જાગૃતિમાં હોય. 'મારું નહોય' એમ કહો તોય એ જાગૃતિ. કારણ કે આપણે શું તારું ને શું તારું નહોય, એ આપણને જાગૃતિ આપી.

તા પડાય મન પર બારી

આ જગતના લોકો મન ઉપર કોઈ વાત ના લે, એવું કરી શકે. પણ આપણે તો મન પર લેવાનું. જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહ્યા એનું નામ જ મન પર લીધું કહેવાય. મન પર તો લેવું જ જોઈએ ને ! અને મન પર આવે જ એ તો પછી.

આ ભાઈને તો કોઈ અપમાન કરે ત્યારે એની મેળે જ મન ઉપર બારી પડી જાય છે. તે મેં કહ્યું, 'મન પર બારી ના પડવા દઈશ. આ તો અવસર કહેવાય છે.' તમને નથી લાગતું કે આપણે અવસર ગુમાવ્યો ?

પ્રશ્નકર્તા : એ બરોબર. પણ મન ઉપર એ

ઈફેક્ટ થવા દે, પણ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહે તો એની ઈફેક્ટ થાય નહીં ને ?

દાદાશ્રી : જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહે એટલે મન ઉપર લીધું જ કહેવાય. એટલે એ અવસર, તમારો સુઅવસર કહેવાય છે. જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા એટલે તમારે એથી બીજું વધારે કશું કરવાનું રહ્યું જ નહીં ને ! આ તો એ જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા નથી રહેતો, મન પર બારી જ પડી જાય છે.

એક માણસ બહેરો હોય, એને આપણે ગાળો ભાંડીએ તો એનો સંયમ દેખાય એ બહેરાનો સંયમ. એને સંયમ કેમ કહેવાય ? બહેરા માણસ પાસે ગાળો ભાંડે પછી કહે કે જો આ સાહેબ કેટલા બધા સંયમી છે ! ત્યારે આપણે કહીએ, 'ઊભા રહો, હું એમનો સંયમ દેખાડું.' પછી બીજી રીતે સળી કરીએ ને, ત્યારે પાછાં કષાય ઊભા થાય. કારણ કે એને તો આ કાન બહેરા છે, એટલે એ તો ગાળો સાંભળશે નહીં. પણ બીજી ઈન્દ્રિયો બહેરી ના હોય ને ! પછી બીજી ઈન્દ્રિયોથી આપણે સળી કરીએ ત્યારે જાગૃત થઈ જાય પાછો.

આ તો શું કહે છે કે મારે બારી પડી જાય છે. એટલે એનો પૂરો લાભ ઊઠાવતો નથી પાછો. તને સમજાયું ને, લાભ શી રીતે ઊઠાવવો ?

પ્રશ્નકર્તા : હા.

દાદાશ્રી : એને પૂરેપૂરું જાણીને જોવું, તોલ કરવો, કેટલા કેટલા વજનનો 'લોડ' છે આ ગાળનો.

એટલે સંયમ એ તો મોટામાં મોટું સાધન કહેવાય. એવા ચાર સંયમ આખા દહાડામાં કર્યા હોય તો ચોકે ચોકે સોળ સંયમ શક્તિ સાંજે જમે થાય. અમારે જ્ઞાની પુરુષને આમ સંયમ શક્તિ વધ્યા કરે. કારણ કે અમને તો રોજ પાંચ-પચીસ સંયમ થઈ જ જાય ને ! તો પછી પચીસ પચીસા છસ્સો પચીસ, સંયમ શક્તિ ભેગી થઈ જાય.

પુદ્ગલ પરિણામને જુદા જોવા એ સંયમ

કો'ક ગાળ દે ને ત્યારે મહાત્માને બહાર સમતા રહે પણ મહીં મશિનરી ચાલ્યા કરે તો તે પરપરિણામ છે, જ્ઞેયસ્વરૂપે છે. તે વખતે કહી દીધું કે અમારે-તમારે તો જ્ઞેય-જ્ઞાતા સંબંધ છે, શાદી સંબંધ નથી. એમ કહે કે માંદાલા બધા જ જ્ઞેય રઘવાયા થઈને નાસી જાય કે ભૂગર્ભમાં પેસી જાય !

હવે ક્રોધ-માન-માયા-લોભ એ પરપરિણામ છે, એ સ્વપરિણામ નથી. પરપરિણામ એ તો મહીં જેવો માલ ભરેલો હોય એવો ફૂટે. ફૂટે એટલે જાણીએ કે આ છે તે ફટાકડાનો માલ. જેવો દારૂ ભર્યો છે એવું ફૂટે. એ બધાના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા આપણે છીએ.

કષાયોનું નિર્વાણ થાય પછી (વ્યવહાર) આત્માનું નિર્વાણ થાય. હવે કષાય જોર નથી કરતા ને ?

પ્રશ્નકર્તા : ના.

દાદાશ્રી : કષાય કરવાની જગ્યાએ કષાય ના થવા દે, એ આત્મપરિણામ. આત્મપરિણામ પોતાના હાથમાં આવ્યું, પછી શું રહ્યું ?

પ્રશ્નકર્તા : આત્મપરિણામ તે જ સંયમ પરિણામ ?

દાદાશ્રી : સંયમ પરિણામ એટલે શું ? પુદ્ગલમાં આત્મા ભળે નહીં, એનું નામ સંયમ પરિણામ. જુદો ને જુદો વર્ત્યા કરે. તમે ભળવા દો છો ? ભળવા દો તો હિંસકભાવ થઈ જાય. આ તો હિંસકભાવ નથી, આ સંયમ પરિણામ કહેવાય. સંયમ પરિણામ એટલે પુદ્ગલમાં ગમે એટલી ભાંજગડ, ઘડભાંજ થઈ રહી હોય પણ સ્વપરિણામ ના છોડે. કેવો આ સુંદર હિસાબ છે !

ઘડભાંજ થઈ રહી હોય બહાર, ધમાચકડી થઈ રહી હોય, તોય સ્વપરિણામ ના છોડે.

અંદરના ગમે તેવા પરિણામો ઊભા થાય, ગમે તેવી અંદર ઝંઝાવાત જાગે છતાં બહાર કોઈનેય ખબર જ ના પડે તે સંયમ. ઈન્દ્રિય સંયમને સંયમ જ નથી કહેવાતો. કષાયો મંદ પડે એને જ સંયમ કહેવાય છે. સંયમમાં કોણ આવી શકે ? સ્વપરિણતિવાળો જ. એ સંયમી કહેવાય. પરપરિણતિવાળાને સંયમ (હોય) નહીં. વૃત્તિઓ પોતાના ગામ ભણી પાછી ફરવા માંડી. અંશરૂપે શરૂઆત થઈ તે સંયમ પછી તો વાર જ નથી લાગતી. છેલ્લા અવતારમાં પાંચ વર્ષમાં બધી જ ચીજ આવી જાય છે. કેટલું લાંબું હશે એટલું બધું ? કારણ કે સંયમ પરિણામ એટલો બધો વધતો જાય, એટલો બધો વધતો જાય, એટલો બધો વધતો જાય, ન પૂછો વાત. સંયમ પરિણામ કરોડ અવતાર સુધી એક માણસને ના થાય એટલા એક જ્ઞાની પુરુષને એક કલાકમાં સંયમ પરિણામ વર્તે. ત્યારે તેથી પણ આગળ જાય તો કેવળજ્ઞાનીને શું થાય ? બહુ જ સંયમ પરિણામ.

સંયમ પરિણામ એટલે આત્મપરિણામ અને પુદ્ગલ પરિણામ બન્ને યથાર્થપણે જુદા રહેવા. પુદ્ગલ પરિણામને જોવા એ આત્મપરિણામ.

સંયોગ માત્ર પુદ્ગલનો

હવે એ જે (ઊંધું) બોલ્યો એ આપણે કોની ટપાલ છે એ તપાસ કરવી, કે આ ટપાલ પુદ્ગલની છે ? પુદ્ગલની બધી સંયોગી ટપાલ હોય. અને કોઈ પણ સંયોગ એ ટપાલ આત્માની ના હોય, એટલે કોઈ પણ સંયોગ આવ્યો તે પુદ્ગલનો. હવે પેલો ઊંધું બોલ્યો એ પણ સંયોગ થયો ને ? એ પુદ્ગલનું એટલે ‘મારું ન્હોય’ એમ કહી દેવું કે છૂટ્ટું. કારણ કે અનાદિની ટેવ, અભ્યાસ છે ને પડેલો, તે છૂટે નહીં. એટલા માટે

થોડો વખત બે-ત્રણ મહિના ‘મારું ન્હોય’ એમ કહીએ એટલે પછી રાગે પડી જાય. પહેલું ‘મારું ન્હોય’ એમ કહેવું જોઈએ. કારણ કે શુદ્ધાત્મા થયા પછી આપણી કોઈ વસ્તુ છે નહીં. એક ફક્ત આ જે પ્રકૃતિ ચંદુભાઈની છે એ આપણી પહેલાની ગુનેગારીનું ફળ છે. હવે એને સમભાવે નિકાલ કરીને એટલે ચોખ્ખા કરીને જવા દેવા જેવું છે. એટલે કૃપાળુદેવે કહ્યું છે કે અજ્ઞાને કરીને બાંધેલા જ્ઞાને કરીને ગાળ. શુદ્ધાત્માના હિસાબથી જ આ બધા ગાળી નાખવાના એટલું જ, બીજું બધું કામ પૂરું થઈ ગયું છે હવે.

હવે ફક્ત જે સંયોગ ભેગો થાય એ ‘મારો ન્હોય’ એમ કહી દીધું. એ સંયોગ બાહ્યભાવને લઈને ભેગા થયેલા છે, સંસાર ભાવને લઈને એ છે. સંયોગ ભેગા થાય એટલે ‘મારો ન્હોય’ એમ કહી દેવું એટલે છૂટ્ટો. જે જેની ટપાલ હોય, તે તેને આપવી. વગર કામની આપણે ટપાલ લઈએ તો પછી પેલા ચિઠ્ઠાવ કે મારી ટપાલ બધી ફોડી નાખી છે. અમે તો કહીએ કે ‘લો, અંબાલાલભાઈ, આ તમારી ટપાલ આવી.’

આ તો વિજ્ઞાન છે ! આમાં એક જરાય, કિંચિત્માત્ર પેટમાં પાણી હાલે નહીં એવું મેં જ્ઞાન આપ્યું છે. પણ આ અમારા શબ્દો જો પકડી લ્યો તો પછી કશો વાંધો નહીં. પણ પહેલાની આદત ખરી ને ! પહેલા એ ફોરેનને હોમ માનેલું એ ટેવ હજુ જતી નથી. હજુ ફોરેનમાં પેસી જવાય છે. પણ એ જાગૃતિ રાખવાની એટલી કે કોઈ પણ સંયોગ આવ્યો, એ આત્માનો ન્હોય. આત્મા અસંયોગી છે અને સંયોગ બહારના છે, તે ફિલ્મ છે એ જોયા કરવાની આપણે. અને સંયોગ જોડે ચંદુલાલ બાજે તેનોય વાંધો નથી. એમ આપણેય જોયા કરવાનું. ચંદુલાલ કોઈ જોડે બાઝતા હોય તોય જોયા કરવાનું. પછી એ પેલાના ગયા પછી

આપણે કહેવું, ‘ચંદુભાઈ, આવું ના કરવું બહુ. જરા ઓછું રાખો.’ પેલો હોય ત્યારે કહીએ તે ખોટું દેખાય. એ કહેશે, ‘આ બે જણ કોણ છે વળી પાછા ? પોતે પોતાની જાતને વઢે છે !’

અમે તમને એ કહીએ છીએ કે સંજોગ માત્ર જ્ઞેય છે. કડવો-મીઠો સંજોગ આવે તેને જ્ઞેય તરીકે જોયા કરો તેથી કડવો-મીઠો નહીં લાગે. એટલે પેલાનો રસ તમને અસર કરશે નહીં. માટે જ્ઞેય તરીકે જોયા કરો. ગાળો દીધી કોઈ પણ માણસે, એ ગાળ દીધી એ સંજોગ કહેવાય, કે ‘ચંદુભાઈએ મારું આ બધું બગાડ્યું, આ નુકસાન કર્યું.’ હવે એ શબ્દ સંજોગ તમને થયો. તો પછી તમે વિચાર કરો કે આ સંજોગ મને કેમ ભેગો થયો ? ત્યારે કહે છે, બાહિરાભાવના આધારે. બાહ્ય ભાવ જે કરેલો કે આ ભાઈ આવો છે ને તેમ છે ને એમ તેમ ભાવ કર્યા, એટલે એ બાહિરાભાવનું ફળ પાછું સંજોગ ઊભો થયો. હવે તે ઘડીએ અમે શું કહીએ છીએ કે સંજોગ માત્ર જ્ઞેય સ્વરૂપ છે. જો તમે જ્ઞેય તરીકે જુઓ તો પેલાની અસર ધોવાઈ જાય બાહિરાભાવની. અને જો તમે એમ જ જુઓ કે આ ભાઈએ મને કહ્યું તો તમે તન્મયાકાર થયા !

પાંચ આજ્ઞાથી છૂટે પારકી પીડા

પ્રશ્નકર્તા : વ્યવહારમાં ગાંઠો ફૂટે, તે એવી એવી ફૂટે છે કે એનું સમાધાન લેતા આકરું પડી જાય.

દાદાશ્રી : આપણા આ ‘પાંચ વાક્યો (આજ્ઞા)’ છે, તે છેવટે સમાધાન લાવે એવા છે. મોડા-વહેલા પણ એ સમાધાન લાવે. બાકી બીજી કોઈ રીતે સમાધાન ના થાય. આ જગત ગુઘ્ઘ કોયડો છે. ‘ધી વર્લ્ડ ઈઝ ધી પઝલ ઈટસેલ્ફ.’ તે કોઈ દહાડો સોલ્વ થાય જ નહીં. આખો દહાડો પોતે વ્યવહારમાં ગૂંચવાયેલો જ હોય, પછી શી રીતે

આગળ એ પ્રગતિ માંડે ? કંઈક કોયડા ઊભા થયા જ કરે. સામો ભેગો થયો કે કોયડો ઊભો થયો.

પ્રશ્નકર્તા : એક કોયડો પૂરો કર્યો હોય, ત્યાં બીજો કોયડો મોં ફાડીને ઊભો જ હોય.

દાદાશ્રી : હા, આ તો કોયડાનું સંગ્રહસ્થાન છે. પણ જો તું તારી જાતને ઓળખી જાય તો થઈ ગયું તારું કલ્યાણ ! નહીં તો આ કોયડા તો છે જ ડૂબવા માટે ! આ બધી પારકી પીડા છે, એવું સમજાય તોય અનુભવજ્ઞાન છે. અનુભવમાં આવે કે આ પીડા મારી ન હોય, પારકી છે; તોય કલ્યાણ થઈ જાય.

વ્યવહારની કશી માથાકૂટ ના કરવી. આપણે નિશ્ચય કરવાનો કે દાદાની આજ્ઞા પાળવી છે, પછી વ્યવહારમાં પળાઈ કે ના પળાઈ એ વ્યવહારને આધીન. તમારા મનમાં જરાય પોલ ના આવવી જોઈએ કે હશે, આમાં ઢીલી કરી નાખો ને ! ઢીલી કરવાની તમારે જરૂર જ નથી.

તમે નિશ્ચય કરો, કે પાંચ આજ્ઞા મારે પાળવી જ છે. નથી પળાતી તેનો બોજો નહીં રાખવાનો. હું નથી જાણતો કંઈ ? હું જાણું છું ને કે વ્યવહાર પરાધીન છે. પણ જાણીજોઈને દુરુપયોગ કરવો નહીં. મહીં એવું ના રાખવું કે નહીં પાળીએ તો શું થઈ ગયું ? પળાશે તો ઠીક છે, એવુંય ના રાખવું.

આજ્ઞા પાળી અમે કોને કહીએ છીએ કે જેટલી પળાય એટલી સહેલાઈથી પાળો. ના પળાય એટલું મનમાં જાગૃતિ રાખો કે આમ ના હોવું ઘટે. બસ, એટલે એ પાળ્યા બરોબર છે !

ડ્રામેટિક રહીને કરો સમભાવે તિકાલ

કોઈ કહે કે ‘તમે તો નાલાયક છો !’ ત્યારે કહીએ, ‘ભઈ, તેં તો આજે જાણ્યું, અમે તો

પહેલેથી જાણીએ છીએ આ.' એટલે નિકાલ થઈ ગયો. એ આપણે પહેલેથી ના જાણતા હોઈએ ?

પ્રશ્નકર્તા : આપણે એમ કહીએ ને, કે 'અમે તો પહેલેથી જ નાલાયક હતા, તેં આજે જાણ્યું.' તો કહેશે કે 'નાલાયક તો છો, પાછા શરમ વગરનાય છો.' એમ કહે પાછા.

દાદાશ્રી : તો કહેવું, 'ભઈ, બાકી અમને તો આવી સમજણ પડી.' બાકી બનતા સુધી બોલવું નહીં. મૌનથી પતે તો પતાવી દેવું. પણ આ તો આપણા મનને કહેવું. મન સમાધાન માગે કે ના માગે ?

પ્રશ્નકર્તા : હા.

દાદાશ્રી : એટલે ડ્રામેટિક એનું નામ કે એ હાર્ટિલી જ હોય. હાર્ટ જ આખું ડ્રામામાં જાય છે. આપણે ડ્રામાની બહાર છીએ. હાર્ટિલી ડ્રામા !

પ્રશ્નકર્તા : તો હાર્ટિલી ડ્રામેટિક વાતચીત કરીએ ત્યારે એ પણ જાગૃતિ હોવી જોઈએ ને કે બીજાને કિંચિત્માત્ર દુઃખ ન થાય ?

દાદાશ્રી : એ જાગૃતિ એની મેળે હોય જ. હાર્ટિલી વાણી નીકળે ને ! ડ્રામેટિક તમે બોલશો ને એટલે તમને હાર્ટિલી હોય જ. એ તો જાગૃતિ ઓછી હોય તો ડ્રામેટિક કહેવાય નહીં ને ! જાગૃતિ ફૂલ, એનું નામ જ ડ્રામેટિક. બહાર હું ભર્તૃહરિ રાજા, અંદર હું લક્ષ્મીચંદ તરગાળો, આ બધી જાગૃતિ હોવી જોઈએ.

ડ્રામેટિક બોલશે તો કોઈ ફાઈલ જોડે બગડશે નહીં અને આ ફાઈલ જોડે આવવાની છે. આ ફાઈલો કંઈ એકદમ ડિસમિસ થવાની નથી. એ જોડે આવવાની છે. હા, કારણ કે રિએક્ટ થઈ છે ને ! માટે ફાઈલો (જોડે) બગાડશો નહીં. એ છૂટી જવાની નથી આ.

આ ફાઈલનો નિકાલ કરવા માટે આરોપિત ભાવે 'હું છું', એમાં ડ્રામેટિક ભાવ રાખવો. ડ્રામાનો નિકાલ તો કરવો પડે ને ? જેનો અહંકાર ગયો હોય, તે ગમે તે માણસને ખુશ કરી શકે અને 'સમભાવે નિકાલ' કરી શકે !

સળગતા કોલસા આપણી પર પડે તો બધું જ્ઞાન આપણને તરત હાજર થાય ને કે નાખનારો માણસ એ શુદ્ધાત્મા ખરો ને ? તમારો હિસાબ આ. તમે શુદ્ધાત્મા, તમારી પર નાખ્યું નથી, ચંદુલાલ પર નાખ્યું છે. તે ચંદુલાલનો હિસાબ હતો. તે આ એણે હિસાબ ચૂકતે કર્યો. તે ચંદુલાલના કર્મનો ઉદય, પેલો નિમિત્ત છે. તમારે સમભાવે નિકાલ કરવાનો. તે ઊલટો એને આશીર્વાદ આપવો કે મને એક કર્મમાંથી તેં મુક્ત કર્યો.

રાગ-દ્રેષ તહીં એ સમભાવ

સામો ગાળો ભાંડશે, પણ તું ફાઈલનો સમભાવે નિકાલ કર. પછી આ સામો અવળું બોલી જતો હોય, તોય પોતે નક્કી કર્યું હોય કે મારે સમભાવે નિકાલ કરવો છે. એ નક્કી કર્યું છે, એ જ વ્યવહારમાં ગણાય છે. આ બોલ્યો એ વ્યવહારમાં ગણાતું નથી. વઢમ્વઢા, મારામારી થઈ તે વ્યવહાર નથી, પણ 'મારામારી નથી કરવી' એવું એણે જે નક્કી કર્યું છે, કે સમભાવે નિકાલ કરવો છે, એ જ એનો વ્યવહાર છે.

પ્રશ્નકર્તા : આ તમે જે કહ્યું, એ આશયને પહોંચે કેટલા ?

દાદાશ્રી : આશયને પહોંચે તો ઓછા પણ તોય કંઈક હપૂચું સાવ વેરાન થઈ ગયેલું, એમાંથી કંઈક તો ઊગશે ખરું ને !

પ્રશ્નકર્તા : વ્યવહાર જે ડિસ્ચાર્જ રૂપે છે, તો પછી એ શુદ્ધ વ્યવહાર કરવાની કે થવાની વાત કેવી રીતે આવી ?

દાદાશ્રી : એ ડિસ્ચાર્જ રૂપે છે, તે આપણે જ્ઞાન આપ્યું હોય તેના માટે છે. અને છતાંય આપણો અંદરનો જે વ્યવહાર છે, તે આદર્શ છે. આ બહારના ભાગનો ડિસ્ચાર્જ છે, જ્યારે અંદરનો શુદ્ધ વ્યવહાર છે.

પ્રશ્નકર્તા : અંદરનો વ્યવહાર એ જરા સ્પષ્ટ કરો, એ સમજાયું નહીં.

દાદાશ્રી : એ છે તે ‘આમ ન હોવું જોઈએ’ એ વ્યવહાર છે. બહાર ગુસ્સે થતા હોય એ જોડે જોડે અંદર ‘આમ ન હોવું’ એ વ્યવહાર છે. આ શુદ્ધ વ્યવહાર છે. આત્મા જાણકાર અને ‘આમ ના હોવું જોઈએ’ એ વચ્ચે હોય છે.

પ્રશ્નકર્તા : આમ ન હોવું જોઈએ, એ કહેનાર કોણ ?

દાદાશ્રી : એ બધું આ પ્રજ્ઞામાંથી છે, પણ તે શુદ્ધ વ્યવહાર છે એ જાતનો. એટલે કોઈ ગાળ દેતું હોય તો પણ અંદર આપણો એના તરફનો વ્યવહાર ઊંચો હોય, મન બગાડ્યા વગરનો વ્યવહાર હોય.

ડિસ્ચાર્જને ગાળવાનું, જ્ઞાને કરીને

સમભાવ એટલે નફાને અને ખોટને સરખું ના કહે. પણ નફાને બદલે ખોટ આવે તોય વાંધો નહીં, નફો આવે તોય વાંધો નહીં. નફાથી ઉત્તેજના ના થાય, પેલાથી (ખોટથી) ડિપ્રેશન ના આવે. એટલે કશું થાય નહીં, દ્વંદ્વાતીત થયેલા હોય. આ તો બધું દ્વંદ્વમાં ફસાયેલું જગત છે !

કોઈ તમને કોર્ટે લઈ જાય તો ત્યાંય રાગ-દ્વેષ નહીં કરવાનો. સામા માણસ ઉપર ક્યારેય પણ, કોઈ પણ ક્રિયામાં રાગ-દ્વેષ ન થવો જોઈએ. આ ડિસ્ચાર્જ કર્મોનો નિકાલ કરવાનો છે. ડિસ્ચાર્જમાં રાગ-દ્વેષ ના હોય. નવો માલ ભરવાનો હોય ત્યાં

રાગ-દ્વેષ હોય. જ્ઞાનદશામાં ડિસ્ચાર્જ હોય ને, એટલે સમભાવે નિકાલ કરી નાખો !

ફૂલો ચઢાવે તો રાગ ના થાય ને પથ્થર મારે તો પણ દ્વેષ ના થાય, તે જ સમભાવ. કીર્તિ-અપકીર્તિની હવે વાંછનાઓ ના રહી કશી. હવે છૂટવા સાથે જ કામ છે. છતાં અપકીર્તિ આવે તો તે ડિસ્ચાર્જ છે અને કીર્તિ આવે તોય ડિસ્ચાર્જ છે. એટલે આ ડિસ્ચાર્જ રહ્યું હવે થોડુંક. આખો દહાડો નવરાશ મળે તો આ જ્ઞાને કરીને ગાળ ગાળ કરવાનું.

સહન તહીં, સમભાવે નિકાલ

પ્રશ્નકર્તા : તો સમભાવે નિકાલ કરવો એટલે ગળી જવાનું ? એટલે એવો ભાવ રાખવો કે વર્તનમાં આવવું જોઈએ ?

દાદાશ્રી : ગળી જવું એ સમભાવમાં રહ્યો ના કહેવાય ! આપણે મનમાં ભાવ જ કરવાનો સમભાવે નિકાલ કરવો છે. આપણે અમુક ગામ જવું છે એવું નક્કી કરીએ તેથી કરીને ના જવાયું તે એનો વાંધો નથી, પણ તમારે નક્કી કરવાનું. પહેલા તમે નક્કી નહોતા કરતા કે મારે સમભાવે નિકાલ કરવો છે, એવું. એટલે આ પરંપરા થઈ. હવે તમે નક્કી કરો પછી એક્સિડન્ટ થઈ જાય એ વાત જુદી છે. પણ દરેક ફેર નક્કી કરવાનું, ગળી નહીં જવાનું. તે ગળી જવાયું કે બહાર નીકળી ગયું એ વાત જુદી છે. બેઉ ઊલટી છે. ઊલટી થતી હોય તેને દબાવવી નહીં. ઊલટી થતી હોય એને દબાવે તો રોગ થાય.

આપણે આ સમભાવથી નિકાલ કરીએ એનું નામ જ શુદ્ધાત્મા હાજર, ભલે દેખાતું ના હોય. પછી ચંદુભાઈ ચિઠાઈ ગયા, એ વાત જુદી છે ને આપણે સમભાવે નિકાલ કરનારા, તે જુદા છે.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, સમભાવે નિકાલ કોણ

કરી શકે ? જ્ઞાન લીધું તે કરી શકે કે બીજા કોઈ કરી શકે ?

દાદાશ્રી : બીજાને સમભાવે નિકાલ શબ્દ જ ના હોય ને ! બીજો તો સહન કરે બિચારો. પણ સહન કરવું એ તો ગુનો છે. સહન કરવું એ તો સહેજસહેજ થોડુંઘણું, એ નાની નાની બાબતોમાં સહન કરી લેવું. પણ મોટું સહન કરે તો પછી સ્પ્રિંગ કૂદે પછી. કૂદે એટલે બધાંને મારી નાખે, ઊડાડી મેલે. એટલે સહન નહીં કરવાનું, ગળી જવાનું નહીં, સમભાવે નિકાલ કરવો. આ બધાંય સમભાવે નિકાલ કરે !

પ્રશ્નકર્તા : દાદાજી પોતે ગળી જાય ? આ બધાં મહાત્માઓ ગમે તે કરતાં હોય, તો દાદાજી તમે ગળતા નથી ?

દાદાશ્રી : ગળવાનું અમારે ના હોય. અમારે તો કશું ગળવાનું ના હોય. અમારું જ્ઞાન જ એવું છે કે મહાત્મા ગમે તે કરતાં હોય તોય અમને ફીટ થઈ જાય. અમારું જ્ઞાન જ એવું છે. જ્ઞાન એટલે પ્રકાશ. મહાત્મા લીલા રંગનો તો એ લીલા રંગનો દેખાય. આ લાલ હોય તો લાલ રંગનો દેખાય. અમને પ્રકાશ જ દેખાય અને તેય મહાત્મા એ તો શુદ્ધ પ્રકાશનો છે. એની પ્રકૃતિ અમે જાણીએ, કે આની આ પ્રકૃતિ છે. અમને કશું ગળવું ના પડે. અમે ગળીએ ત્યાર પછી તે ટેન્શન ઊભા થાય. અમે તો મુક્ત રહીએ આમ, એય રોફબેર ! આખા બ્રહ્માંડના રાજા હોય એવી રીતે રહીએ.

પ્રશ્નકર્તા : ઘણીવાર સમભાવે નિકાલ કરવાનો ચૂકી જવાય છે.

દાદાશ્રી : ચૂકી ના જવાય ત્યારે ખરું કહેવાય.

પ્રશ્નકર્તા : મને ખેદ રહ્યા કરે છે કે દાદાનું જ્ઞાન મળ્યા પછી સમભાવે નિકાલ કેમ નથી કરી શકતો ?

દાદાશ્રી : તારે સમભાવે નિકાલ કરવો છે, એવો તારો નિશ્ચય જોઈએ. ના રહેવાય તેને માટે અમે તને લેટ ગો કરીએ છીએ ને ! આ ફાઈલનો નિકાલ કરતી વખતે એ નિશ્ચયને તે ઘડીએ ભૂલી જઈ, એવી અજાગૃતિ ના હોવી જોઈએ. ત્યાં પુરુષાર્થ ધર્મ જોઈએ, ભૂલી જવું ના જોઈએ.

પ્રશ્નકર્તા : ના. પણ હું એમ કહેવા માંગું છું કે હું નિશ્ચય કરું અને સતત મારા ભાવમાં રાખું કે મારે આ ફાઈલોને સમભાવે નિકાલ કરી નાખવો છે, તો એ બરાબર કહેવાય ?

દાદાશ્રી : નિશ્ચય એ બરાબર છે, પણ ધીમે ધીમે પછી આગળ પાછું નિશ્ચય પ્રમાણે વર્તે છે કે નહીં, તે પણ 'જોવું' પડે ને !

પ્રશ્નકર્તા : એ તો હું જોઈશ, એમાં કોઈ પ્રોબ્લેમ નથી.

દાદાશ્રી : તો વાંધો નહીં, તો કરેકટ (સાચું). નિશ્ચય એ સ્વાધીન છે, વ્યવહાર પરાધીન છે અને પરિણામ તો પરાધીનનુંય પરાધીન છે. વ્યવહારમાં તો આપણે છીએ, આ બધું છે પણ પરિણામનું શું થાય ? એટલે આપણે નિશ્ચય એકલો કરવો, બાકી વ્યવહારનું પરાધીન છે.

સંસાર ટક્યો વેરના પાયા પર

ફાઈલોનો સમભાવે નિકાલ કર્યો હતો કે એવું જ બધું ? સમભાવે નિકાલ કર્યો તો કોઈની જોડે વેર ના બંધાય. વેર બાંધશો નહીં ને જૂના વેરના નિકાલ કરજો. જો તમને કશો પુરુષાર્થ કરતા ના આવડે તો છેવટે આટલું કરજો; વેરનો નિકાલ કરજો. કોઈકની જોડે વેર બંધાયું હોય તો આપણને ખબર પડે ને કે આની જોડે વેર જ છે. હું એને નથી પજવતો તોય એ મને પજવ પજવ કર્યા કરે છે. એટલે એની જોડે વેર બંધાયેલું છે એવી ખબર પડે, તો એની જોડે નિકાલ કરજો.

અને એ વેરનો નિકાલ થયો એ મોટામાં મોટો પુરુષાર્થ કહેવાય. આ જગત વેરથી જ ઊભું રહ્યું છે. આનું 'બેઝમેન્ટ' (પાયો) બીજી કોઈ વસ્તુ નથી, જગતનું 'બેઝમેન્ટ' જ વેર છે.

આ જગત પ્રેમથી ઊભું રહ્યું નથી. લોકો સમજે છે કે પ્રેમથી ઊભું રહ્યું છે. પણ ના, ફાઉન્ડેશન (પાયો) જ વેરના છે આ. એટલે તો અમે વેરનો નિકાલ કરવાનો કહીએ છીએ. સમભાવે નિકાલ કરવાનું કારણ જ એ છે. પ્રેમ કરશો ને, તો એની મેળે જ વેર થઈને ઊભું રહેશે. કારણ કે આસક્તિનું શું થાય ? વેર લાવે ! અને સમભાવે નિકાલ કરવાનું એટલા જ માટે કે વેરથી જગત ઊભું રહ્યું છે. એટલે કોઈ જગ્યાએ વેર ઊભું રહ્યું હોય તો આપણે એને ક્ષમાપના કરીનેય, માફી માગીનેય, એને પગે અડીને પણ એની જોડે વેર ના બાંધવું. અને એની જોડેના વેર છોડાવી નાખવા કે એ માણસ ખુશ થઈ જાય કે 'ના ભઈ, હવે વાંધો નથી.' એની જોડે સમાધાન કરી લેવું, જેથી આપણને અટકાવે નહીં.

હવે વેર ક્યારે છૂટે ? પોતાને આનંદ રહે તો. તે કેવો આનંદ ? આત્માના અંગેનો આનંદ, પેલા પૌદ્ગલિક આનંદ નહીં. પુદ્ગલના આનંદમાંય વેર વધ્યા કરે અને આત્માનો આનંદ એટલે જ્ઞાની પુરુષ પાસે સત્સંગમાં, ગમે ત્યાં આગળ એ આનંદ મહીં ઉત્પન્ન થયો કે પછી બધા વેર છૂટી જાય.

વ્યવસ્થિતથી વિરમે વેર

પ્રશ્નકર્તા : વ્યવહારમાં અત્યારે કોઈને માટે કંઈ આમ સહેજ વેરભાવ જેવું પણ ઊભું થાય, પણ તરત જ પાછું વ્યવસ્થિત અને સમભાવે ફાઈલોનો નિકાલ આવી જાય. એટલે પેલું ઊડી જાય તરત જ.

દાદાશ્રી : એ બરોબર છે.

પ્રશ્નકર્તા : જે સમકિત પ્રાપ્ત થયું છે, એમાં કંઈ આઘુંપાછું નહીં થઈ જાય ને ? એવો પ્રશ્ન ઊભો થાય, છતાં અંદર આઘુંપાછું થશે એવી એ શંકા નથી.

દાદાશ્રી : એ તો મોટું હઉં બગડી જાય, પણ તે પોતે જાણે કે આ મોટું બગડી ગયું છે.

પ્રશ્નકર્તા : પહેલા ચાર દિવસ સુધી જે પરિણામ ઊભા થતા હતા, તે હવે વ્યવસ્થિતને તાબે સોંપી દીધું છે. સમભાવે ફાઈલનો નિકાલ કરવો છે, એટલે એક-બે મિનિટ પેલું ઊભું થાય, પણ તરત જ પાછું શમી જાય.

દાદાશ્રી : આ વ્યવસ્થિત જ છે એકએક્ટ. મન-વચન-કાયાના જે પણ કોઈ પરિણામ થાય, તો એ વ્યવસ્થિત છે એને જોવાનું ફક્ત.

પ્રશ્નકર્તા : એટલે આ જે વ્યવસ્થિતની દૃષ્ટિ છે, એટલે પોતાના મન-વચન-કાયા ગમે તે કરે, ત્યાં પણ વ્યવસ્થિતની જાગૃતિમાં રહેવાનું. અને સામાના મન-વચન-કાયા ગમે તે કરે, ત્યાં પણ એ જ જાગૃતિમાં રહેવાનું એવું જ ને ?

દાદાશ્રી : પુદ્ગલ પુદ્ગલનું કરે છે, આત્માએ જોયા કરવાનું.

પડે ફેર ભોગવટામાં

પ્રશ્નકર્તા : આપણે જો જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહીએ તો વ્યવસ્થિતમાં ફેરફાર થાય ખરો ? એ બદલાય ?

દાદાશ્રી : વ્યવસ્થિત તો બધું ફેરફારવાળું છે ને ! જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહે તેને બધુંય વ્યવસ્થિત ફરી ગયું. પેલો ગાળો ભાંડે પણ આપણે જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહ્યા. એ ગાળ ભાંડનાર કોણ, તેના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા રહ્યા. ગાળ કોને ભાંડે છે, તેના જ્ઞાતા-દ્રષ્ટા. ગાળ ભાંડનાર કોણ કોણ છે ? એકલો મૂઓ છે કે બે જણ છે ? એક નિર્દોષ હોય અને બીજો દોષિત

હોય. આ ગાળ કોને ભાંડે છે, એ પણ જાણતો હોય. એવી રીતે જેને આ ઉઘાડ થયેલો છે, તેને વાર ના લાગે ને !

પ્રશ્નકર્તા : વાર ના લાગે, પણ એટલે વ્યવસ્થિતમાં ફેરફાર થાય ?

દાદાશ્રી : વ્યવસ્થિતમાં ફેરફાર જ થઈ ગયો ને ! છો ને બારસો મણ ગાળો ભાંડતો હોય પણ વ્યવસ્થિતમાં ફેરફાર થયું. એ વ્યવસ્થિત અડ્યું જ નહીં ને !

પ્રશ્નકર્તા : ‘ગાળો દીધી’ એ આપણે જોયું અને ‘કોને ગાળો દીધી’ એ પણ આપણે જોયું !

દાદાશ્રી : વ્યવસ્થિત એટલે શાથી ? વ્યવસ્થિત એટલે શું, કે ભઈ, આ બનવા યોગ્ય હતું તે બન્યું છે અને તે એકઝેક્ટ છે. આપણને એવું કર્મફળ મળ્યું છે.

‘વ્યવસ્થિત’ની સમજણે કેવળજ્ઞાન

ગાડીમાંથી આમ ઉતારી પાડે તો જાણવું કે ‘વ્યવસ્થિત’ છે. પાછો ફરી બોલાવે તોય ‘વ્યવસ્થિત’ અને ફરી ઉતારી પાડે તોય ‘વ્યવસ્થિત.’ આમ સાત વખત ઉતારી પાડે તોય ‘વ્યવસ્થિત’ ! સાત વખત ચઢાવે તોય ‘વ્યવસ્થિત’ ! આ જેને વર્તે છે તેને કેવળજ્ઞાન થશે ! અમે એવું ‘વ્યવસ્થિત’ આપ્યું છે કે કેવળજ્ઞાન થાય, ‘વ્યવસ્થિત’ જો આખું પૂરેપૂરું સમજે તો ! ‘વ્યવસ્થિત’ તો ચોવીસેય તીર્થકરોના શાસ્ત્રોનો સાર છે.

પ્રશ્નકર્તા : આપને પહેલા વ્યવસ્થિત સમજાયું હશે, પછી આ જ્ઞાન આપવા માંડ્યું ને ?

દાદાશ્રી : હા, પછી જ આપેલું ને ! ‘વ્યવસ્થિત’ મારા અનુભવમાં કેટલાય અવતારથી આવ્યું છે અને ત્યાર પછી મેં આ બહાર આપ્યું. નહીં તો અપાય જ નહીં ને ! આમાં તો જોખમદારી

આવે. વીતરાગોનો એક અક્ષરેય બોલવો અને કો’કને ઉપદેશ આપવો મોટી જોખમદારી છે ! તમને કેટલા વખત મોટરમાંથી ઉતારી પાડે તો ‘વ્યવસ્થિત’ હાજર રહે ?

પ્રશ્નકર્તા : ચાર-પાંચ વખત પછી કમાન છટકે.

દાદાશ્રી : કમાન છટકે તો તે પુદ્ગલની છટકે છે. ‘આપણે’ તો ‘જાણવું’ કે આ પુદ્ગલની કમાન છટકી છે. આપણે તો શું કહેવું, કે ‘આ પુદ્ગલની કમાન છટકી છે, તોય હું પાછો આવ્યો ને મોટરમાં બેઠો.’ આ કમાન છટકી છે, એવું ‘આપણે’ ‘જાણવું’ જોઈએ. એવું આ ‘વ્યવસ્થિત’ સુંદર છે ! કમાન છટકે ને પાછો આડો થઈને જતો રહે ને પછી પાછો ના આવે, એ ખોટું કહેવાય. આ ‘વ્યવસ્થિત’ સમજાઈ ગયું, પછી કશો ડખો કરવા જેવું છે જ નહીં. પુદ્ગલનું જે થવું હોય તે થાય, પણ આપણે આડા ના થવું. પુદ્ગલ તો આપણને આડું કરવા ફરે.

અપમાત વખતે થાય જ્ઞાનનું ટેસ્ટિંગ

આ તો અજાયબ જ્ઞાન આપેલું છે. રાતે જ્યારે જાગો ત્યારે હાજર થઈ જાય કે ‘હું શુદ્ધાત્મા છું.’ તમે જ્યાં કહેશો ત્યાં હાજર થશે અને બહુ મુશ્કેલી આવે તો નિરંતર જાગૃત રહેશે. બહુ મોટી મુશ્કેલી આવી અને એથી વધારે મુશ્કેલી આવી, બોમ્બ પડવા માંડ્યા’તા તો પછી (શુદ્ધાત્માની) ગુફામાં પેસી જશે. કેવળજ્ઞાની જેવી દશા થઈ જશે. બહાર બોમ્બ પડવા જોઈએ તો કેવળજ્ઞાની જેવી દશા થઈ જાય એવું જ્ઞાન આપેલું છે.

એક પરમાણુ જેટલુંય ક્યાં આગળ હાલે છે, એ તપાસ કરવી. એક પરમાણુ જેટલો કંઈ પણ ભય ઊભો થાય છે, એવો વિકલ્પેય ઊભો થાય છે ? અમે તો વિકલ્પ ઊભો થાય તેની સામે તો

અમારું પેલું જ્ઞાન હાજર હોય ને, પણ વિકલ્પ ઊભો થયો તે ભય છે. એ ના થવો જોઈએ. જો આપણે શુદ્ધાત્મા છે, તો બીજું છે નહીં. જ્ઞાન એનું નામ કહેવાય કે ભય ઊભો જ થવો ન જોઈએ. એટલી ક્યાશ રહેલી છે. આપણું પોતાનું બધું ટેસ્ટ ઉપર મૂકવું જોઈએ. ટેસ્ટ ઉપર મૂક્યા વગરનું નકામું છે.

તમને કાલે કોઈ વિરોધી માણસ ભેગો થાય. તે અવળું-સવળું બોલવા માંડ્યો, અપમાન તમારું કરવા માંડ્યો તો એ તમારો વિરોધી છે કે તમારું થર્મોમિટર છે ?

પ્રશ્નકર્તા : થર્મોમિટર કહેવાય ને !

દાદાશ્રી : હા, હવે તમારું થર્મોમિટર કહેવાય કે આપણને દાદાનું જ્ઞાન રહે છે કે નહીં ? આ માણસ કોને કહે છે ?

પ્રશ્નકર્તા : ચંદુભાઈને.

દાદાશ્રી : હા, તે આ ચંદુભાઈને કહે છે. તમને તો કહે જ નહીં ને ! તમને તો ઓળખે જ નહીં ને ! શી રીતે ઓળખે ? ચંદુભાઈને કહે, તે ચંદુભાઈને આપણે કહેવું કે તમારો કંઈ દોષ હોય તો જ કહે છે ને, નહીં તો કોણ નવરું છે ?

આ 'જ્ઞાન' મળ્યું છે એટલે બધું 'પેમેન્ટ' (ચૂકતે) કરી શકાય. વિકટ સંયોગોમાં તો જ્ઞાન બહુ હિતકારી છે, જ્ઞાનનું 'ટેસ્ટિંગ' (ચકાસણી) થઈ જાય. જ્ઞાનની રોજ 'પ્રેક્ટિસ' (અભ્યાસ) કરવા જાવ તો કશું 'ટેસ્ટિંગ' ના થાય. એ તો એક ફેરો વિકટ સંજોગ આવી જાય તો બધું 'ટેસ્ટેડ' થઈ જાય !

આજ્ઞાપાલને સંયમ પરિણામે

હજુ તો જાતજાતના મહીં વાવાઝોડાં આવે તો ત્યાં પણ સ્થિરતાપૂર્વક ઉકેલ લાવવો. વાવાઝોડાં શેના શેના આવવાના ? પૂર્વકર્મના. એટલે ભરેલો

માલ છે. પૂરણ થયેલું તે ગલન થતી વખતે વાવાઝોડું ઊભું થાય. તે વખતે આપણે સ્થિરતા પકડવી જોઈએ કે વાવાઝોડું આવ્યું છે. આપણે શુદ્ધાત્મા, આપણે હોમ ડિપાર્ટમેન્ટમાં બેસીને જોયા કરવું. કારણ કે તમારે આત્મા જુદો વર્તે છે, હંડ્રેડ પરસેન્ટ અને પુદ્ગલ જુદું વર્તે છે અને શુદ્ધાત્મા દશા આપેલી છે. હવે આને કશું બગડે નહીં, ક્યારેય પણ ના બગડે. તમે જાણીજોઈને ઉખાડવા માંગો તો ઉખડી જાય, નહીં તો ઉખડે નહીં. સમજણ વધતી-ઓછી પડે, તેનો સવાલ જ નહીં. સમજણની જરૂર જ નથી. જ્ઞાની પુરુષની કૃપાનું જ ફળ છે. આ અક્રમ વિજ્ઞાન એટલે કશું તમારે કરવાનું નહીં.

એટલે આ બધું આપણું જ્ઞાન એવું આપેલું છે. અમે જાણતા હતા આ કાળના જીવોને જો કશું લાંબું જ્ઞાન આપીએ ને, તો વેષ થઈ પડત. શું આરાધવાને બદલે શુંય આરાધે ? એટલે વિજ્ઞાન બહુ હાઈક્લાસ આપેલું છે બધું અને કશું વાંચવાનું નહીં, મહેનત નહીં, કશું નહીં. તે એને જાગૃતિ રહ્યા જ કરે અને સંસારની મુશ્કેલીઓમાંય પણ પાંચ આજ્ઞા સરસ પળાય.

આ આજ્ઞા પાળે ને, એટલે સંયમ ઉત્પન્ન થાય. એ સંયમ એ જ પુરુષાર્થ. આપણો સંયમ કયો, કે જ્ઞાનમાં ન રહેતા હોય, ને પાંચ આજ્ઞામાં રહેવા પ્રયત્ન કર્યા કરવો એ સંયમ કહેવાય. એટલે ક્રોધ-માન-માયા-લોભને અટકાવવો, એનું નામ સંયમ. તે આપણે જ્ઞાનમાં રહીએ તો ક્રોધ-માન-માયા-લોભ અટકી જાય !

આજ્ઞા ચૂકાય ત્યાં પ્રકૃતિ ચઢી બેસે

પ્રશ્નકર્તા : આપની પાસે આવ્યો, જ્ઞાન લીધું, એને નિરાકૂળતા તો ઉત્પન્ન થઈ જ જાય છે. પછી એ આજ્ઞામાં રહ્યો હોય તોય અને ના રહેતો હોય ને, તો પણ એની એટલી બધી મસ્તી હોય છે !

દાદાશ્રી : પણ આજ્ઞામાં ના રહેતો હોય ને, એને ધીમે ધીમે પ્રકૃતિ ચઢી બેસે પછી.

પ્રશ્નકર્તા : હા, બસ, આ પોઈન્ટ જોઈએ.

દાદાશ્રી : પ્રકૃતિ ચઢી બેસે. અને આજ્ઞામાં રહે એટલે પછી કોઈ એનું નામ ના લે. પેલું તો ખઈ જાય. દાદાની કૃપાથી એ ઘડીએ શાંતિ રહે, બીજું રહે, બે-બે વર્ષ, પાંચ-પાંચ વર્ષ સુધી રહે છે. પણ એનો અર્થ કશોય નહીં, ખઈ જાય પ્રકૃતિ.

પ્રશ્નકર્તા : પ્રકૃતિ ખઈ જાય એટલે ? પ્રકૃતિ ચઢી બેસે એટલે ?

દાદાશ્રી : પ્રકૃતિ પોતાના સ્વરૂપ કરી નાખે, પાછી મારી-ઠોકીને. અને સહેલામાં સહેલી આજ્ઞા છે, કંઈ અઘરી નથી. અમે પાછી બધી છૂટ આપી છે. આજ્ઞા પાળી નિરાંતે જલેબી અને ભજ્યા બન્ને ખાજે પછી. આથી વધારે શું ? ભાવતું ખાવાની છૂટ આપી છે. જો ત્યાં બંધન કર્યું હોય તો, બધી વાતમાં આ જ્ઞાનીનું બંધન આપણને શી રીતે પોષાય ? પણ સહેલી-સરળ આજ્ઞા છે. જેમ છે એમ જોવાનું, શું વાંધો ?

પ્રશ્નકર્તા : જોવામાં વાંધો નથી પણ જોવાતું નથી ને !

દાદાશ્રી : પાંચ ઈન્દ્રિયોના ઘોડા બધા જો પોતે હાંકતો હોય, તે પોતે લગામને ખેંચવી પડે અને આમ જરા ઊંચું-ઢીલું કરવું પડે. એના કરતા મેં કહ્યું, 'મૂકી દે ને, બા. ઘોડા એવા ડાહ્યા છે કે એ ઘેર લઈ જશે અને મૂઆ, તું ઊલટો એ ઘોડાને લોહી કાઢે છે !'

આજ્ઞાપાલને અનુભવાશે આત્મા

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, જે આત્મા આપ્યો છે ને, એનો પૂરેપૂરો અનુભવ આમ કેવી રીતે આખો દિવસ રહે ?

દાદાશ્રી : હા. પણ અવળો રહેતો હતો, તે સવળો રહેવા માંડ્યો એટલે આપણે પૂછી પૂછીને આગળ ચાલવા માંડીએ ને ! પેલું પાંચસોની ખોટવાળું હોય તે નિકાલ આવી ગયો પણ જેમાં પાંચ હજારની ખોટ ગઈ હોય એ વાર લાગે, તે આપણે જોયા જ કરવું પડે ને !

પ્રશ્નકર્તા : બરાબર છે.

દાદાશ્રી : જેના ઉપર ભાવ હતો, તેની ઉપર જ અભાવ કરવાનો છે. એટલે અભાવ રહેતો હોય તો આપણે જાણવું કે અહીં ભાવ બહુ રહેતો હતો, તેનું આપણને કડવું મળે છે.

એ પક્ષમાં બેસીએ એટલે સમજાય નહીં. સ્વતંત્ર થવું હોય તો એ બધું સમજી જવાય એવું છે. એના પક્ષને આપણે કામ જ શું છે ? નહીં લેવા, નહીં દેવા.

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, છૂટવું છે, પણ છૂટાતું નથી.

દાદાશ્રી : બળ્યું, છૂટવું છે, પણ છૂટાતું નથી તે એ તો તમે જાણો છો ને ! તો એની મેળે જ ધીમે ધીમે આપણે એની પાછળ કર્યા કરશો તો છૂટી જશે.

આપણે જાણવું જોઈએ કે અહીં આગળ આ પટ્ટી ચોંટેલી તે ઉખડતી નથી. પાણી ચોપડીએ, બીજું ચોપડીએ, એમ કરતા કરતા ઉખડશે. ઉખડ્યા વગર છૂટકો જ નથી ને !

પ્રશ્નકર્તા : તો આશા રાખીને બેસી રહેવાનું ?

દાદાશ્રી : આશા રાખવાની જ નહીં. બેસી રહેવાનું જ નહીં. આપણે 'જોયા' કરવાનું છૂટતું નથી તે. આશા વળી કોણે રાખવાની ? આશા હોય નહીં આત્માને. આ તો કંઈ એક જ કલાકમાં બધી ખોટ જાય ? અનંત અવતારની ખોટ, બે-ત્રણ

અવતાર જશે ને ! આ પહેલા તો લાખ અવતારેય ના જાય, એ દાદાના જ્ઞાનથી આટલું સરળ થઈ પડ્યું. તે ઊલટું દાદાના જ્ઞાનનું એ બોલવું જોઈએ કે ધન્ય ભાગ્ય ! મને આ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું અને દાદા ભેગા થયા.

પ્રશ્નકર્તા : એવું નથી રહેતું. હવે એવું લાગે છે, કે આપણે કેટલા હતભાગી છીએ કે આવા દાદા મળ્યા તોય કામ કાઢી લેતા નથી આવડતું.

દાદાશ્રી : હં, દાદા મળ્યા તો કામ કાઢી લેવાનું. ફરી કંઈ આ તો જોવાનાય નહીં મળે. ના ચલાવી લે ને, તો એ ખોટેય છે તે પૂરી થઈ જશે, એની મેળે જ પૂરી થશે. પણ આપણે દાદાની પાછળ એમની આજ્ઞા પાળી કે આપણું કામ જ થઈ જવાનું, એનો વિચારેય કરશો નહીં. ખોટ કેટલી તે જોવાની નહીં, આપણે તો આજ્ઞા કેમ કરીને પળાય અને આપણે આજ્ઞા ભૂલાય નહીં એટલું જ. આમાં તે શું ખોટ વળી ?

અપમાન કરે છે મૂર્તલું, 'હું અમૂર્ત છું'

પ્રશ્નકર્તા : દાદા, એ શુદ્ધાત્માની આપણામાં જે પ્રતીતિ થઈ ગઈ છે, જે લક્ષ બેઠું છે, એને મજબૂત કરવા માટે આત્માના ગુણો સમજવા જોઈએ ?

દાદાશ્રી : હંઅ, આપણું કોઈ અપમાન કરે તો ?

પ્રશ્નકર્તા : પણ તેની અંદર મને અપમાન કરનાર કોઈ છે જ નહીં.

દાદાશ્રી : આ લોકો અપમાન કરે છે તે કોનું અપમાન કરે છે ? આ તો જે દેખાય છે તેનું અપમાન કરે છે અને તે તો હું નહોય, મારું અપમાન શી રીતે થાય ? 'હું અમૂર્ત છું.'

પ્રશ્નકર્તા : બરાબર.

દાદાશ્રી : કોઈ કહે, તમે ચંદુભાઈ તરીકે કરો છો આ બધું ને તમે ખાવ છો, પીવો છો ને ત્યારે આપણે મનમાં નહીં, પ્રજ્ઞાથી સમજવાનું કે આ તો ઉદયકર્મના આધારે મારે કરવું પડે છે. મારે નથી કરવું છતાંય કરવું પડે છે. હવે એનું ઉપરાણું તો લેવાનું હોય જ નહીં ને ?

પ્રશ્નકર્તા : ના, લેવાનું ના હોય.

દાદાશ્રી : એનું અપમાન કોઈ કરે ત્યારે આપણે સમજવું કે 'હું અમૂર્ત છું.'

અમૂર્તતા ધ્યાને શુકલધ્યાન

આ આત્માના ગુણો તો તમારે સ્વતંત્ર બોલવા માટે આપેલા છે. 'હું અમૂર્ત છું.' મન-વચન-કાયા એ મૂર્ત સ્વરૂપી છે, હું અમૂર્ત છું. આ સંસારની સર્વ જંજાળો મૂર્ત સ્વરૂપી છે, હું અમૂર્ત છું. ધર્મ-અધર્મ મૂર્ત સ્વરૂપી છે, હું અમૂર્ત છું. આ લોકો અપમાન કરે છે તે કોનું અપમાન કરે છે ? દેખાય છે તેનું. મારું અપમાન શી રીતે થાય ? 'હું અમૂર્ત છું.' એ ગુણનું આરાધન એ જ અમૂર્તનું આરાધન અને એનું ધ્યાન કરવાથી, એનું મનન કરવાથી જ્ઞાન ઉત્પન્ન થાય. આ તો મનન છે, એમાંથી ધ્યાન ઉત્પન્ન થાય. ધ્યાન સીધું ના હોય. ધ્યાન સીધું કરી ના શકાય. કોઈ વસ્તુનું મનન કરીએ તેમાંથી ધ્યાન ઉત્પન્ન થાય. ત્યારે કહે, 'ધ્યાન કશું થતું નથી.' મૂઆ, તારે હવે શાનું ધ્યાન કરવાનું ?

પ્રશ્નકર્તા : અમૂર્ત છું, એ અમૂર્તનું ધ્યાન કેવી રીતે થાય ? એ તો મન-વચન-કાયાથી પર વસ્તુ છે.

દાદાશ્રી : ના, એ જ ધ્યાન કહેવાય. આ એ જ ધ્યાન, અમૂર્તનું ધ્યાન તો આખો દહાડો તમને ચાલ્યા જ કરે છે મહીં. 'હું શુદ્ધાત્મા છું, હું શુદ્ધાત્મા છું', ત્યાં જતા જતા તમારા ધ્યાનમાં હતું કે નહીં ?

પ્રશ્નકર્તા : હું.

દાદાશ્રી : એ શુક્લધ્યાન, એ અમૂર્તનું ધ્યાન.

આત્માની અનંત શક્તિથી ઉકેલ

પ્રશ્નકર્તા : અક્રમ વિજ્ઞાન સિવાય બની શકે એવું નથી આ.

દાદાશ્રી : ના, નથી બને એવું, બરોબર !
'હું અનંત શક્તિવાળો છું' કહી દેવું.

પ્રશ્નકર્તા : બરાબર છે.

દાદાશ્રી : વિચાર આવે, તો કોઈ વિચાર મહત્વનો હોતો નથી. જ્યાં સુધી એ વિચાર એની મેળે ચાલે ત્યાં સુધી ચાલવા દેવો. ના ચાલે ને પાછો મોકલે તો પાછો વાળી દેવો. એ પ્રમાણે જ હોય છે વ્યવસ્થિત. શું બને છે એ જ કરેકટ. એટલે બીજી ભાંજગડમાં નહીં પડવાનું. 'હું અનંત શક્તિવાળો' કહ્યું કે બધું બંધ થઈ ગયું. ગમે તેવું હોય તોય 'અનંત શક્તિવાળો છું' એટલે ઉકેલ આવી ગયો. આત્માની શક્તિ પાર વગરની છે !

અવ્યાબાધ સ્વરૂપ સમજતા સેફસાઈડ

ખરી રીતે તો જ્ઞાની પુરુષે જે આત્મા જાણ્યો છે ને, એ આત્મા તો કોઈને કિંચિત્માત્ર દુઃખ ના દે એવો છે. કોઈને કિંચિત્માત્ર દુઃખ ન કરે અને કોઈ એને કિંચિત્માત્ર દુઃખ ન દે એવો શુદ્ધાત્મા છે ખરી રીતે. પણ આપણે આ સત્સંગમાં બેસી બેસીને એ પદ આખું સમજી લેવાનું છે કે હું અવ્યાબાધ સ્વરૂપ છું. મારું સ્વરૂપ અવ્યાબાધ છે.

મારું સ્વરૂપ એવું છે કે કોઈ જીવને કિંચિત્માત્ર ક્યારેય પણ દુઃખ ન કરી શકે અને સામાનું સ્વરૂપ પણ એવું છે કે એને દુઃખ ક્યારેય ના થાય. એવી જ રીતે આપણને પણ સામો દુઃખ ના દઈ શકે એ અનુભવ થઈ જાય. સામાને એનો અનુભવ નથી પણ મને તો અનુભવ થઈ ગયો,

પછી મારાથી દુઃખ થશે એવી શંકા ના રહે. જ્યાં સુધી સામાને મારાથી દુઃખ થાય છે એવી શંકા સહેજ પણ થાય તો તેનું પ્રતિક્રમણ કરવાનું. એ શંકાનું નિવારણ કરવાનું. અને 'આપણું' તો તેનું તે જ સ્વરૂપ છે, અવ્યાબાધ ! 'જ્ઞાની પુરુષે' જે ગાદી પર બેસાડ્યા, તે ગાદી પર બેઠા બેઠા કામ કર્યા કરવાનું !

એ અવ્યાબાધ એવું પોતાનું સ્વરૂપ છે, છતાંય આ માની લીધું છે કે 'આ મને થયું.' આને 'હું છું' માન્યું એટલે દુઃખ થયું. આ દઝાય છે, ને બીજું થાય છે ને બધી અસરો થાય છે ને ! એટલે અમે એ સ્વરૂપમાં બેસાડીએ છીએ. પછી આપણે કશું દુઃખ ના હોય.

પ્રશ્નકર્તા : હવે દાદા, કોઈ મુશ્કેલી ના નડે.

દાદાશ્રી : તારું સ્વરૂપ અવ્યાબાધ સ્વરૂપ જેવું લાગ્યું તને ?

પ્રશ્નકર્તા : હા.

દાદાશ્રી : કોઈનાથી દુઃખ ના થાય એવું સ્વરૂપ છે.

પ્રશ્નકર્તા : દુઃખ ના થાય હવે.

દાદાશ્રી : સેફસાઈડવાળો થઈ ગયો તું. આ જગતના લોકો તને કંઈ પણ અનસેફ કરવા માગે તો તું સેફસાઈડવાળો થઈ ગયો. કારણ કે આ જ્ઞાન સમજ્યો. આ જ્ઞાન સમજે તે બધાને આવું થઈ ગયેલું હોય. દરેકને કશું જ ના થાય. ગાળો ભાંડે તોય કશું નહીં, મારે તોય કશું નહીં, લૂંટી લે તોય કશું નહીં અને છતાં નફફટ હોય નહીં. નફફટને કશું ના થાય. પણ એ તો નફફટને કશું ના થાય એટલે જાણે કે દુનિયાએ કાઢી નાખેલો માણસ. આ તો દુનિયામાં સદ્વિવેકવાળો, કેવો જાગ્રત ! નિરંતર જાગ્રત !

અપમાનમાં જ્ઞાનીને વર્તે સનાતન સુખ

આત્મામાં પરમ સુખ જ છે, પણ કલુષિત ભાવને લીધે એ સુખ આવરાય છે. આ સુખ ક્યાંથી આવે છે ? વિષયોમાંથી ? માનમાંથી ? કોધમાંથી ? લોભમાંથી ? આ કશામાંથી ના આવે તો સમજવું કે આ સમકિત છે.

‘આઈ’(હું)માં ઈન્ટરેસ્ટ આવે તો નર્ચુ સુખ જ છે. સુખનું ધામ છે, પરમ સુખનું ધામ ! અનંત સુખનું ધામ, જે સુખ આવ્યા પછી ક્યારેય પણ દુઃખ હોય જ નહીં. ફાંસીએ ચઢાવે તોય નહીં. ફાંસીએ ચઢાવે તો ફાંસીએ ચઢનારો ચઢે છે, જાણનારો જાણે છે. પુદ્ગલ ફાંસીએ ચઢે, આત્મા કોઈ દહાડો ફાંસીએ ચઢે નહીં. આ અંબાલાલને તમે ગાળો ભાંડો, માર મારો તો મને અસર થતી નથી. કારણ બે તદ્દન જુદા રહે છે. ફાંસીએ ચઢાવો તોય મને વાંધો નથી. મારી ઈચ્છા ના હોય પણ છતાં તમે બધા ચઢાવો તો પછી એનો વાંધો નથી. કારણ મારે પાડોશી (તરીકે) એટલું તો રાખવું પડે કે મારી ઈચ્છા ના હોવી જોઈએ. એમણે મારા ધક્કા ખાધા છે, મારું કામ કર્યું છે. એટલો ઉપકાર તો મારે માનવો પડે ને ! પાડોશી તરીકે રહે છે આ. તો તમે ચંદુભાઈની જોડે પાડોશી તરીકે રહેશો ત્યારે ત્યાં આગળ સનાતન અનુભૂતિ થાય.

જેટલું ઊંધું ચાલ્યા તેટલો ‘ઈગોઈઝમ’ (અહંકાર) વધે ને જેટલો ‘ઈગોઈઝમ’ ઓગળે તેટલું સુખ વર્ત્યા કરે. અમારે ‘ઈગોઈઝમ’ ખલાસ થઈ ગયો હોય, તેથી નિરંતર સનાતન સુખ રહે. દુઃખમાંય સુખ રહે તે ખરું સુખ. કોઈ અપમાન કરે ત્યારેય પોતાને મહીં સુખ લાગે ત્યારે એમ થાય, કે ‘અહોહો ! આ કેવું સુખ !’

અપમાન પચાવે તે જ્ઞાની થાય

અમને છવ્વીસ વર્ષથી ટેન્શન ઊભું થયું નથી, એક સેકન્ડેય. ગાળો ભાંડે, ધોલ મારે,

જેલમાં લઈ જાય, તોય અમને ટેન્શન ઊભું ના થાય. અને એ શક્તિ તમારામાંય છે. તમારે ફક્ત શક્તિ કેળવવાની જરૂર છે. જે સામાન મારામાં છે એ સામાન તમારામાં છે.

આ જ્ઞાન જ મોક્ષે લઈ જાય એવું છે. પણ તમારી જાગૃતિથી એને બહુ હેલ્પ કરવી જોઈએ પછી, પુરુષાર્થ કરવો જોઈએ. પુરુષ થયા પછી પુરુષાર્થ હોય. પ્રકૃતિ ને પુરુષ બે જુદા થયા. જ્યાં સુધી તમે ‘ચંદુભાઈ’ હતા, ત્યાં સુધી પ્રકૃતિ હતી. તે પ્રકૃતિ જેમ નચાવે તેમ તમે નાચતા હતા. તમે પુરુષ થયા ને પ્રકૃતિ જુદી થઈ ગઈ. પુરુષ થયા પછી પુરુષાર્થ ઉત્પન્ન થાય. પુરુષાર્થમાં એ જાગૃતિ તો છે જ. પુરુષાર્થમાં તો ફક્ત બીજું શું ? આપણે નક્કી કરવું જોઈએ. સ્થિરતાપૂર્વક બધી વાતચીત કરવી જોઈએ.

તમે શુદ્ધાત્મા અને આ ચંદુભાઈ. હવે તમારે ચંદુભાઈની દેખરેખ રાખવાની, પાડોશીની પેઠે અને ચંદુભાઈને મુશ્કેલી આવી જાય તો આપણે ચંદુભાઈનો ખભો થાબડીને કહેવું. પહેલા એક હતા, તે હવે બે થયા. પહેલા તો કોઈનો સહારો જ ન હતો. પોતે જ પોતાની મેળે સહારો ખોળતા રહે. એકના બે થયા. આવું કોઈ ફેરો કર્યું તું કે નહોતું કર્યું ?

પ્રશ્નકર્તા : કર્યું છે.

દાદાશ્રી : તે ઘડીએ આપણને જુદી જાતનું લાગે ને ? જાણે આખા બ્રહ્માંડના રાજા હોય ને, એવી રીતે આપણે બોલવાનું હોય. આ બધું મારા અનુભવની વાત તમને બધી દેખાડી દીધી. જગતની ‘ધોલો’ ખાજો, એમાં આત્માનો સ્વાદ છે. આપવામાં સ્વાદ નથી. આપીને તો ઊભું થયું છે આ ! જ્ઞાન મળ્યા પછી અપમાન પચાવતા આવડે, તો તે ‘જ્ઞાની’ થઈ જાય.

- જય સચ્ચિદાનંદ

‘જોવું’ અને ‘જાણવું’ છે જ્યાં, પરમાત્મ પ્રગટે છે ત્યાં !

પ્રશ્નકર્તા : શુદ્ધાત્માનું લક્ષ નિરંતર રહે છે, છતાં ઘણી વખત મન ‘ડીપ્રેસ’ થઈ જાય છે, તેનું શું કારણ ?

દાદાશ્રી : આપણું જ્ઞાન તો શું કહે છે કે ‘ચંદુભાઈ’ને શું થાય છે તે જોયા કરો. બીજો કોઈ ઉપાય જ નહીં ને ? વધારે ક્યારો ભરી લાવ્યો છે, તેવી આપણને ખબર પડી જાય ને ?

પ્રશ્નકર્તા : તે વખતે જ્ઞેય-જ્ઞાતાનો સંબંધ રહેતો નથી. અને ‘આ મન-વચન-કાયાથી હું જુદો જ છું’ એવું તે વખતે નથી રહેતું.

દાદાશ્રી : એ જ્ઞેય-જ્ઞાતાનો સંબંધ ના રહે, તો તને ખબર જ ના પડે કે આ ચંદુભાઈનું જતું રહ્યું છે ! આ ખબર કોને પડે છે ? માટે આ તો તદ્દન જુદું રહે છે તને ! મિનિટે મિનિટની ખબર પડે.

પ્રશ્નકર્તા : પણ ખબર પડ્યા પછી એ બંધ થઈ જવું જોઈએ ને ? અને પાછું આત્મા તરફ વળી જવું જોઈએ ને ?

દાદાશ્રી : એ વળ્યું વળે એમ નથી. તમે શું વાળો એવા છો ?

પ્રશ્નકર્તા : એટલે દાદા, આ રીતે ‘મશીનરી’ અવળે રસ્તે ચાલ્યા જ કરે ને આપણે એને જોયા જ કરવાનું ફક્ત ?

દાદાશ્રી : ત્યારે બીજું શું કરવાનું ? અવળો રસ્તો ને સવળો રસ્તો બેઉ રસ્તા જ છે, એને જોયા કરવાનું.

પ્રશ્નકર્તા : પણ અવળે રસ્તે આખો ભવ નકામો જાય ને ?

દાદાશ્રી : પણ તેમાં આમ કકળાટ કરો તો શું થાય ? એને ‘જોયા કરવું’ એ જ પુરુષાર્થ છે. પુરુષાર્થની સમજણ નહીં પડવાથી તમે ગૂંચાઈ જાવ છો. આ તો ખાલી ‘સફોકેશન’ જ છે.

પ્રશ્નકર્તા : છેવટે પછી કંટાળો આવે છે કે આ બધું શું થાય છે ?

દાદાશ્રી : કંટાળો આવે તો ચંદુભાઈને આવે. ‘આપણને’ ઓછો આવે છે ? અને આપણે ચંદુભાઈને ઠપકો આપવો એની પાસે સાંજે પ્રતિક્રમણ કરાવડાવવું.

આત્માનો સ્વભાવ એવો છે કે આટલું જ જાણ્યા વગર રહે નહીં. શું શું થયું તે બધું જ એ જાણે ! આ બહારના બીજા કોઈ કેમ ફરીયાદ કરવા નથી આવતા કે મને આજે આવું થાય છે, તેવું થાય છે ?

પ્રશ્નકર્તા : એમને સમાધિ રહેતી હશે ?

દાદાશ્રી : આત્મા પ્રગટ છે જ નહીં ત્યાં પછી સમાધિ શી રીતે થાય ? અહંકાર જ કામ કર્યા કરતો હોય ત્યાં આત્મા પ્રગટ જ નથી. તમારે તો આત્મા પ્રગટ થઈ ગયો છે ! તેથી આ બધી ખબર પડે છે. નહીં તો બીજો કોઈ કેમ આવું બોલતો નથી ?

- પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની જ્ઞાનવાણીમાંથી સંકલિત

આત્મજ્ઞાની પૂજ્યશ્રી દીપકભાઈના આગામી સત્સંગ કાર્યક્રમો

પાટણ

૯ ડિસેમ્બર (શનિ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - પ્રશ્નોત્તરી સત્સંગ

૧૦ ડિસેમ્બર (રવિ) સાંજે ૫ થી ૮-૩૦ - જ્ઞાનવિધિ

૧૧ ડિસેમ્બર (સોમ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - આપ્તપુત્ર સત્સંગ

સ્થળ : પાંજરાપોળ ગ્રાઉન્ડ, ભૈરવ મંદિર રોડ, પાટણ. સંપર્ક : ૯૮૨૫૮૭૦૮૦૦

અમદાવાદ

૧૫-૧૬ ડિસેમ્બર (શુક્ર-શનિ) સાંજે ૭-૩૦ થી ૧૦-૩૦ - પ્રશ્નોત્તરી સત્સંગ

૧૭ ડિસેમ્બર (રવિ) સાંજે ૫-૩૦ થી ૯ - જ્ઞાનવિધિ

સ્થળ : મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન ગ્રાઉન્ડ, ડી માર્ટની સામે, નિકોલ, અમદાવાદ. સંપર્ક : ૯૭૨૩૦૫૫૩૦૬

અડાલજ - દાદાનગર

૨૩ થી ૩૦ ડિસેમ્બર - પારાયણ - વાંચન અને પ્રશ્નોત્તરી (આપ્તવાણી ૧૪ ભાગ - ૩)

નોંધ : આપ્તવાણી ૧૪ ભાગ - ૩ પેજ નં. ૩૪૪થી વાંચન, દેશના-તીર્થકરને સંપૂર્ણ... હેડિંગથી.

૩૧ ડિસેમ્બર - શ્રી સીમંધર સ્વામીની નાની મૂર્તિઓની પ્રાણપ્રતિષ્ઠા

૨ જાન્યુઆરી - પરમ પૂજ્ય દાદાશ્રીની પુણ્યતિથિ નિમિત્તે વિશેષ કાર્યક્રમ

૬ જાન્યુઆરી (શનિ) સાંજે ૫ થી ૭ - પ્રશ્નોત્તરી સત્સંગ

૭ જાન્યુઆરી (રવિ) સાંજે ૪ થી ૭-૩૦ - જ્ઞાનવિધિ

મુંબઈ

૧૨ - ૧૩ જાન્યુઆરી (શુક્ર - શનિ) સાંજે ૬ થી ૯ - પ્રશ્નોત્તરી સત્સંગ

૧૪ જાન્યુઆરી (રવિ) સાંજે ૫-૩૦ થી ૯ - જ્ઞાનવિધિ

સ્થળ : જમનાબાઈ નરસી સ્કૂલ ગ્રાઉન્ડ, ઓષાન્સ મોલની સામે, JVPD સ્કીમ, વિલેપાર્લે (વેસ્ટ), મુંબઈ.

સંપર્ક : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

ભાવનગર ત્રિમંદિર પ્રાણપ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ

આત્મજ્ઞાની પૂજ્ય દીપકભાઈના સાંનિધ્યમાં...

૧૬ ફેબ્રુઆરી (શુક્ર) - પ્રશ્નોત્તરી સત્સંગ તથા ૧૭ ફેબ્રુઆરી (શનિ) - જ્ઞાનવિધિ

૧૮ ફેબ્રુઆરી (રવિ) - પ્રાણપ્રતિષ્ઠા

વિશેષ સૂચના : પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કાર્યક્રમ એક દિવસનો હોવાથી રહેવાની સુવિધા નથી. જે મહાત્મા-મુમુક્ષુઓ પ્રતિષ્ઠાના દિવસે સીધા જ મહોત્સવ સ્થળ પર પહોંચશે, તેમના માટે બાથરૂમ-ટોઈલેટની સુવિધા રહેશે.

ત્રિમંદિરોના સંપર્ક : અડાલજ : ૯૩૨૮૬૬૧૧૬૬-૭૭; રાજકોટ : ૯૯૨૪૩૪૩૪૭૮; ભુજ ૯૯૨૪૩૪૫૫૮૮; ગોધરા : ૯૭૨૩૭૦૭૭૩૮;

મોરબી : ૯૯૨૪૩૪૧૧૮૮; સુરેન્દ્રનગર : ૯૭૩૭૦૪૮૩૨૨; અમરેલી : ૯૯૨૪૩૪૪૬૦; વડોદરા : ૯૫૭૪૦૦૧૫૫૭;

અંજાર : ૯૯૨૪૩૪૬૬૨૨; જામનગર : ૯૯૨૪૩૪૩૬૮૭; જૂનાગઢ : ૯૯૨૪૩૪૪૮૯; મુંબઈ : ૯૩૨૩૫૨૮૯૦૧

અન્ય સેન્ટરોના સંપર્ક : અમદાવાદ (દાદા દર્શન) : (૦૭૯) ૨૭૫૪૦૪૦૮; વડોદરા (દાદા મંદિર) : ૯૯૨૪૩૪૩૩૩૫;

U.S.A.-Canada: +1 877-505-3232; U.K.: +44 330-111-3232; Australia : +61 402179706

પૂજ્ય નીરુમા / પૂજ્ય ટીપકભાઈને નિહાળો ટીવી ચેનલ પર

ભારત

- 'દૂરદર્શન ગિરનાર' પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮-૩૦, રાત્રે ૯ થી ૧૦
- 'પ્રવેગ ટીવી' ચેનલ પર દરરોજ બપોરે ૩-૩૦ થી ૪ (નવો કાર્યક્રમ)
- 'ધર્મ સંદેશ' ચેનલ પર દરરોજ સવારે ૨-૫૦ થી ૩-૫૦, બપોરે ૨-૩૦ થી ૩, રાત્રે ૮ થી ૯
- 'વાલ્મી' પર દરરોજ સાંજે ૬ થી ૬-૩૦ (ફક્ત ગુજરાત રાજ્યમાં)
- 'સાધના ગોલ્ડ ગુજરાતી' પર દરરોજ સવારે ૭ થી ૮, રાત્રે ૮ થી ૯
- 'સાધના' પર દરરોજ સુબહ ૭-૫૦ થી ૮-૧૫ તથા રાત્રે ૯-૩૦ થી ૧૦-૫૫ (હિન્દી મેં)
- 'દૂરદર્શન સહ્યાદ્રિ' પર દરરોજ સુબહ ૭ થી ૭-૪૫, સોમ થી શુક્ર દોપહર ૩-૩૦ થી ૪ તથા શનિ-રવિ દોપહર ૧૧-૩૦ થી ૧૨ (મરાઠી મેં)
- 'આસ્થા હિન્દી' પર દરરોજ રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૨૦
- 'દૂરદર્શન ઉત્તરપ્રદેશ' પર દરરોજ દોપહર ૩ થી ૪ (હિન્દી મેં)
- 'આસ્થા કન્નડા' પર દરરોજ દોપહર ૧૨ થી ૧૨-૩૦ તથા શામ ૪-૩૦ થી ૫ (કન્નડા મેં)
- 'દૂરદર્શન ચંદના' પર દરરોજ શામ ૬-૩૦ થી ૭

USA - Canada

- 'TV Asia' પર દરરોજ સવારે ૭-૩૦ થી ૮ EST

UK

- 'MA TV' પર દરરોજ સાંજે ૫-૩૦ થી ૬-૩૦ GMT

Australia

- 'Rishtey' પર દરરોજ સુબહ ૮ થી ૮-૩૦ તથા દોપહર ૧-૩૦ થી ૨ (હિન્દી મેં)

Fiji - NZ - Singapore - SA - UAE

- 'Rishtey-Asia' પર દરરોજ સુબહ ૬ થી ૬-૩૦ તથા ૭-૩૦ થી ૮ (હિન્દી મેં)

USA - UK - Africa - Australia

- 'આસ્થા ગ્લોબલ' પર સોમ થી શુક્ર રાત્રે ૧૦ થી ૧૦-૩૦
(ડિશ ટીવી ચેનલ UK-૮૪૯, USA-૭૧૯) (ગુજરાતી અને હિન્દીમાં)

ડિસેમ્બર ૨૦૨૩
વર્ષ-૨૯, અંક-૪
સર્વાંગ અંક-૩૩૦

દાદાવાણી

Date Of Publication 1st of Every Month
Reg. no. of Newspaper 67543/95
Reg. no. G-GNR-347/2021-2023
valid up to 31-12-2023
LPWP Licence No. PMG/NG/037/2021-23
Valid up to 31-12-2023
Posted at SRO Gandhinagar
on 1st of every month.

ડિસ્ચાર્જ માન સામે જ્ઞાનજાગૃતિ

હવે જ્ઞાન લીધા પછી પણ આ જે માનની લાગણી અનુભવાય છે ને, એને જોવાની છે, એ ડિસ્ચાર્જ છે. અને અત્યારે ડિસ્ચાર્જમાં રાગ-દ્વેષ છે એ તો અજ્ઞાનનું પરિણામ છે. એમાં 'તમને' રાગ-દ્વેષ નથી થતાં, એ આત્મા પ્રાપ્ત કર્યાનું પરિણામ છે. હવે પેલું ડિસ્ચાર્જ છે, એ નીકળ્યા કરવાનું. એટલે આમ ગમે ત્યારે તમારે કહેવું, 'ચંદુભાઈ, બહુ રોક મારો છો કે ? સારી મઝા છે તમને. કશો વાંધો નહીં, પણ આ ફરી જરા રાગે ચાલો હવે.' એ વાંધો નહીં, એ ડિસ્ચાર્જ પરિણામ છે. આ વર્તનમાં આવતાં વાર લાગે. રાગ-દ્વેષ ગયા એટલે સો ટકા આત્મા પ્રાપ્ત થયો કહેવાય. આ માન ઊભું થાય તે જોવાનું છે, એનું નામ જ્ઞાન. પછી એક અંશ માન હો કે પચાસ અંશ માન હો પણ અજ્ઞાનને જુએ એ જ્ઞાની. માનવાળું એ અજ્ઞાન છે એવું તમને ખબર પડે ને ? એ અજ્ઞાનને જુઓ છો એટલા માટે તમે જ્ઞાની.

- દાદાશ્રી

માસિક - મહાવિદેહ ફાઉન્ડેશન વતી પ્રકાશક અને મુદ્રક - ડિમ્પલ મહેતાએ રાંલા મહીપત્ર, એચ બી ઠાપડીયા ન્યુ સ્કૂલની સામે છત્રાલ-પ્રતાપચુરા રોડ, મુ. છત્રાલ, તા. ઠલોલ, જિ. ઝાંઘીલગર - ૩૮૨૦૨૯ ખાતે છપાવી પ્રકાશિત કર્યું.